

TEVÉKENYSÉGI JELENTÉS

2001

Magyar Szabadalmi Hivatal
Budapest, 2002. február

TARTALOMJEGYZÉK

I.	IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG	2
1.	A bejelentések összesített adatai	2
2.	Szabadalmi hatósági tevékenység	4
3.	Használati mintaoltalmi hatósági tevékenység	7
4.	Ipari mintaoltalmi hatósági tevékenység	8
5.	Védjegyoltalomra és földrajzi árujelzőre vonatkozó hatósági tevékenység	9
6.	Ügyvitel	11
7.	Hatósági publikáció, adatszolgáltatás	12
II.	SZELLEMITULAJDON-VÉDELMI SZABÁLYOZÁS ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS	15
1.	Iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok előkészítése	15
2.	Jogalkalmazás és szakmai testületek működése	16
3.	Nemzetközi együttműködés	17
III.	TÁJÉKOZTATÁS ÉS OKTATÁS	21
1.	Iparjogvédelmi dokumentációk szolgáltatása	21
2.	Szakmai tájékoztatás és promóció	22
2.1.	Központi ügyfélszolgálat	22
2.2.	Regionális tájékoztatási központok	23
2.3.	Kiállítások, rendezvények	25
2.4.	Szolgáltatások az interneten és az intraneten	25
3.	Iparjogvédelmi képzés	26
IV.	A HIVATAL GAZDÁLKODÁSA 2001-BEN	28
MELLÉKLETEK		
1. sz.	Szabadalmi trendek az építő- és könnyűipar területén	34
2. sz.	Szabadalmi trendek a gépészet területén	37
3. sz.	Szabadalmi trendek a villamosság és fizika területén	39
4. sz.	Szabadalmi trendek a gyógyszeripar területén	41
5. sz.	Szabadalmi trendek a vegyipar és biotechnológia területén	43
6. sz.	Szabadalmi trendek a mezőgazdaság és fajtaoltalom területén	45
7. sz.	A PIPACS ismertetése	47
8. sz.	Az Ipari Formatervezési és Ergonómiai Tanács (IFET) és Irodája	48
9. sz.	Az osztrák–magyar vegyes bizottság 2001. évi tevékenysége	49
10. sz.	Belföldi és külföldi kiállítások	50
11. sz.	Rendezvények, hivatali elismerések	52

I. IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

1. A bejelentések összesített adatai

A nemzeti és nemzetközi úton tett bejelentések összesített adatai szerint a 2001. év során 22%-kal növekedett a bejelentési aktivitás.

A nemzeti és nemzetközi bejelentések összesített adatai (1997–2001)

Bejelentések száma	1997	1998	1999	2000	2001
Nemzeti úton	10 101	10 459	11 773	12 896	13 000
Nemzetközi úton	37 071	46 040	52 684	71 049	93 053
Összesen	47 172	56 499	64 457	83 945	106 053

A nemzeti bejelentések oltalmi formák szerinti megoszlása ebben az évben is követte az évek óta megszokott trendet, mely szerint a hazai bejelentések több, mint a fele, 50,9%-a védjegy-, 42%-a pedig szabadalmi bejelentés, ezt követik 4,7%-kal az ipari minta bejelentések, majd a használati mintaoltalmi bejelentések 2,4%-kal. A 2 földrajzi árujelzővel kapcsolatos bejelentés az összes nemzeti úton tett bejelentés %-ában alig fejezhető ki.

A nemzeti bejelentések oltalmi formák szerinti megoszlása (1997–2001)

Oltalmi forma	1997	1998	1999	2000	2001
Szabadalom	4 189	4 158	4 507	4 880	5 451
Használati minta	324	318	334	370	326
Ipari minta	676	544	844	653	610
Védjegy	4 904	5 437	6 082	6 983	6 611
Földrajzi árujelző	8	2	6	10	2
Összesen	10 101	10 459	11 773	12 896	13 000

A nemzeti bejelentések oltalmi formák szerinti megoszlása (zárójelben az előző évi adatok)

Oltalmi forma	Bejelentések száma	A változás mértéke az előző év %-ában
Szabadalom	42,0% 5 451 (4 880)	112% (110,7%)
Használati minta	2,4% 326 (370)	88% (110,8%)
Ipari minta	4,7% 610 (653)	95% (77,4%)
Védjegy	50,9% 6 611 (6 983)	95% (114,8%)
Földrajzi árujelző	2 (10)	20% (166,6%)
Összesen	100% 13 000 (12 896)	101% (109,5%)

Közismert tény, hogy nemzeti bejelentést nem csak hazai bejelentők tehetnek, ezért a bejelentési statisztikáknak mindig lényeges mutatója – mely egyben tükörképet is mutat a nemzeti gazdaságról – a hazai bejelentők aránya. Megállapítható, hogy a 2001. évben benyújtott nemzeti bejelentések (13 000 db) megközelítően fele (6458 db) hazai bejelentőktől származik. A hazai bejelentések egyharmada egyéni, kétharmada pedig intézményi bejelentőtől származott.

A hazai bejelentések száma a bejelentők jellege szerint

Oldalmi forma	Egyéni	Intézményi	Összesen
Szabadalom	696	223	919
Használati minta	246	58	304
Ipari minta	310	167	477
Védjegy	834	3 922	4 756
Földrajzi árujelző		2	2
Összesen	2 086	4 372	6 458

Soha nem tapasztalt mértékű növekedés jellemezte a Szabadalmi Együttműködési Szerződéssel – PCT-vel – foglalkozó munkatársak munkáját. Magyarország iránt egyre nagyobb az érdeklődés, hiszen a nemzetközi szabadalmi bejelentések számának monoton növekedése mellett állandósulni látszik, hogy a nemzetközi bejelentések most már 70-75%-ában Magyarországot megjelölik, mint a külföldi bejelentő számára potenciálisan fontos célországot. Ez az egyre növekvő érdeklődés szemléletesen tükröződik az alábbi táblázat számaiból.

Nemzetközi együttműködések keretén belül érkezett bejelentések száma (1997–2001)

Nemzetközi együttműködés	1997	1998	1999	2000	2001
PCT (megjelölések száma)	28 443	37 035	43 407	61 018	83 021
Hágai Megállapodás	1 028	1 010	1 080	1 014	1 206
Madridi Megállapodás	7 600	7 995	8 197	9 017	8 826
Összesen	37 071	46 040	52 684	71 049	93 053

Komoly feladat a már feldolgozott PCT-bejelentések újdonságvizsgálati jelentéseihez a megjelölt hivatkozások csatolása. A nem szabadalmi szakirodalom beszerzése rendkívüli terhet ró a könyvtárosokra és a könyvtárközi kölcsönzést biztosító hazai szakkönyvtárakra.

Nem csak a hazai bejelentések számának alakulásánál tapasztalható növekedés, hanem a nemzetközi együttműködések keretén belül érkezett bejelentések száma terén is, ahol összesítve a 2001. évben 131%-os a változás mértéke a 2000. évhez képest.

**Nemzetközi együttműködések keretén belül érkezett bejelentések
(zárójelben az előző évi adatok)**

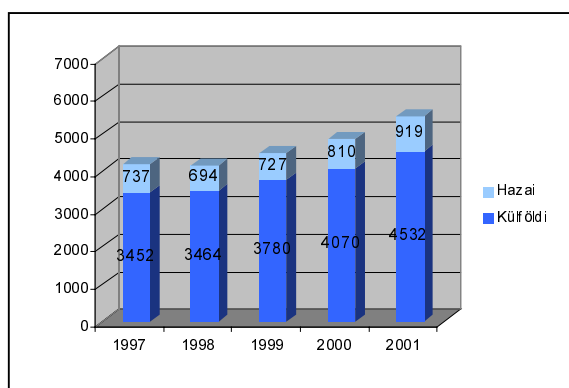
Nemzetközi együttműködés	Bejelentések száma		Változás mértéke az előző év %-ában	
PCT (megjelölések száma)	83 021	(61 018)	136%	(140,5%)
Hágai Megállapodás	1 206	(1 014)	119%	(0,94%)
Madridi Megállapodás	8 826	(9 017)	98%	(110,0%)
Összesen	93 053	(71 049)	131%	(134,8%)

2. Szabadalmi hatósági tevékenység

Örvendetes tény, hogy a Magyarország iránt megnyilvánuló nemzetközi érdeklődéssel párhuzamosan eddig még soha nem látott mértékben növekedett a hazai bejelentők külföldi szabadalmaztatási aktivitása is. A 2000. évi 132 átvevő hivatali nemzetközi bejelentéssel szemben a magyar bejelentők 2001-ben 153 nemzetközi bejelentést kezdeményeztek. Ez arányaiban 16%-os növekedést jelent. A bejelentések kétharmad része – 112 bejelentés – egyéni bejelentőktől, közel egyharmad része – 39 bejelentés – pedig egyéni és intézményi bejelentőktől együttesen származott. Tisztán intézményi bejelentés a 2001. évben 2 volt.

**A szabadalmi bejelentések megoszlása a bejelentések eredete szerint
(1997–2001)**

Nemzeti bejelentés eredete	1997	1998	1999	2000	2001
Hazai	737	694	727	810	919
Külföldi	3 452	3 464	3 780	4 070	4 532

A nemzetközi bejelentések magyar nemzeti szakaszba léptetésére vonatkozóan 3925 kérelem érkezett a hivatalhoz. Ez a 2000. évihez viszonyítva 118%-os növekedést mutat. A hivatal a 2001. évben 4034 nemzeti szakaszba lépett ügyet készített el közzétételre.

**Nemzetközi szabadalmi bejelentések
(1997–2001)**

	1997	1998	1999	2000	2001
PCT-megjelölések	28 443	37 035	43 407	61 018	83 021
A korábbi PCT-megjelölésekből eredő nemzeti eljárási kérelmek	2 564	2 565	3 001	3 476	3 925
Nemzetközi úton tett bejelentések	90	105	103	132	153

**Szabadalomengedélyezési adatok
(1997–2001)**

	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Megadott szabadalmak</i>	<i>1 417</i>	<i>1 371</i>	<i>1 995</i>	<i>1 627</i>	<i>1 306</i>
Elutasított bejelentések	753	713	526	340	293
Megszűnt bejelentések	1 310	1 360	1 398	1 688	1 882
<i>Befejezett bejelentések</i>	3 480	3 444	3 919	3 655	3 481
<i>Folyamatban lévő bejelentések</i>	<i>13 105</i>	<i>12 754</i>	<i>13 304</i>	<i>14 773</i>	<i>17 187</i>

**Szabadalomengedélyezési adatok osztályok szerinti bontásban
(zárójelben az előző évi adatok)**

Osztály	Eng./Összes %	Összes befejezés	Engedélyezések száma	Elutasítások száma	Megszűnés
ÉP-KÖ⁽¹⁾	44 (45)	637 (628)	283 (280)	27 (40)	327 (308)
GÉP⁽²⁾	39 (38)	494 (505)	192 (190)	35 (23)	267 (292)
VILL⁽³⁾	38 (35)	459 (455)	175 (157)	20 (40)	264 (258)
GYÓGY⁽⁴⁾	23 (42)	642 (669)	150 (280)	137 (124)	355 (265)
VEBI⁽⁵⁾	48 (52)	576 (633)	275 (344)	31 (50)	270 (239)
MEFA⁽⁶⁾	34 (49)	673 (765)	231 (376)	43 (63)	399 (326)
Összesen	38 (45)	3481 (3655)	1306 (1627)	293 (340)	1882 (1688)

⁽¹⁾Építő- és könnyűipar, ⁽²⁾Gépészet, ⁽³⁾Villamosság és fizika, ⁽⁴⁾Gyógyszeripar, ⁽⁵⁾Vegyipar és biotechnológia,

⁽⁶⁾Mezőgazdaság és fajtavédelem

A megadott szabadalmak aránya az összes befejezett ügy mintegy 38%-át tette ki. Egyre több, új törvény szerinti ügy fejeződik be, ahol az elutasítások korábbi szerepét lényegében a megszűnések veszik át.

A „munka-mérleg” szemlélet szempontjából vizsgálva a helyzetet, az 5730 újonnan a szabadalmi főosztályra került bejelentéssel szemben a befejezett ügyek száma 3481 volt.

A bejelentői aktivitás növekedése világjelenség. A nálunk tapasztalható változás egyenes következménye annak a bejelentési „boom”-nak, amely a WIPO Nemzetközi Irodájánál évről évre megfigyelhető. Egy EPC-csatlakozás előtt álló ország hivatala tehet ugyan bizonyos erőfeszítéseket (mint ahogy mi is teszünk) a „függő állomány” csökkentésére, de e téren látványos változásra csak néhány évvel a csatlakozást követően lehet számítani.

A vegyészeti területekre továbbra is jellemző a nagyobb bejelentői aktivitás, a három „vegyész” osztályra összesen 3477 új ügy érkezett, tehát az új ügyek mintegy 61%-a. A bejelentői aktivitás erősödése azt is valószínűsíti, hogy egy ideig nem lehet az „egyéb tevékenységek” ekvivalensként való elismerését fokozni.

Befejezett és új ügyek osztályok szerinti bontásban (zárójelben az előző év adatai)

	Új ügyek		Befejezett ügyek	
ÉP-KÖ⁽¹⁾	825	(699)	637	(628)
GÉP⁽²⁾	748	(431)	494	(505)
VILL⁽³⁾	680	(676)	459	(455)
GYÓGY⁽⁴⁾	1 522	(1 190)	642	(669)
VEBI⁽⁵⁾	979	(849)	576	(633)
MEFA⁽⁶⁾	976	(972)	673	(765)
Összesen	5 730	(4 817)	3 481	(3 655)

⁽¹⁾Építő- és könnyűipar, ⁽²⁾Gépészet, ⁽³⁾Villamosság és fizika, ⁽⁴⁾Gyógyszeripar, ⁽⁵⁾Vegyipar és biotechnológia, ⁽⁶⁾Mezőgazdaság és fajtavédelem

Ebben az évben is az ügyállomány által megengedett mértékben, de a BEST rendszer fokozott szem előtt tartásával tértek át a szabadalmi főosztály munkatársai az „újdonságkutatás + elbírálás” összetett rendszerére.

	Újdonságkutatás		
	Belső	Külső	%
2000	3981	399	10
2001	3962	567	14

A nemzeti szakaszba lépett PCT-ügyeket a hatályos jogszabályoknak megfelelően intéztük, folyamatosan biztosítottuk ezen ügyekben a haladéktalan közzététel megvalósulását. A közzétett bejelentések száma 5416 volt.

Megtettük a magyar elsőbbségű ügyekben a 10 hónapon belüli újdonságkutatás elvégzéséhez szükséges intézkedéseket, illetve ennek tényleges megvalósulását időszakonként ellenőriztük. Ezt a munkát határidő-figyelő rendszer is támogatja.

A tanácsí ügyek intézésében az év során fennakadás nem volt. Az év folyamán 7 tanácsban intézett ügy zárult le, míg 11 új tanácsí ügy indult ebben az időszakban.

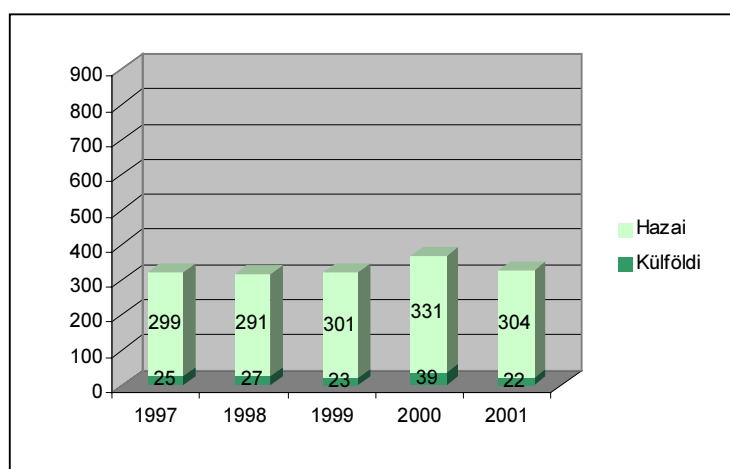
A számadatokon túlmenően az egyes szabadalmi területeken érzékelhető tendenciákat az 1–6. számú mellékletben mutatjuk be.

3. *Használati mintaoltalmi hatósági tevékenység*

2001-ben 326 használati minta bejelentés érkezett a hivatalhoz, ami az előző évi aktivitáshoz képest (370 bejelentést) visszaesést jelent.

Használati mintaoltalmi bejelentések megoszlása a bejelentések eredete szerint (1997–2001)

Bejelentések eredete	1997	1998	1999	2000	2001
Hazai	299	291	301	331	304
Külföldi	25	27	23	39	22

Az év során 434 ügyben született ügydöntő határozat, ami mintegy 10%-kal meghaladja a 2000. évi befejezések számát (386). A mintaoltalom megadásával záruló engedélyezési eljárások aránya az összes befejezéshez képest a megelőző évekhez viszonyítva kismértékben csökkent. Az éves befejezések száma jelentősen meghaladja az év során érkezett új bejelentéseket, ami a folyamatban lévő ügyállomány és ezzel összefüggésben az átlagos átfutási idő további csökkenéséhez vezetett.

Használati mintaoltalmi engedélyezési adatok (1997–2001)

	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Megadott használati mintaoltalmak</i>	267	197	213	238	256
Elutasított bejelentések	61	39	19	44	32
Megszűnt bejelentések	70	65	67	104	146
Befejezett bejelentések	398	301	299	386	434
<i>Folyamatban lévő bejelentések</i>	255	245	280	282	196

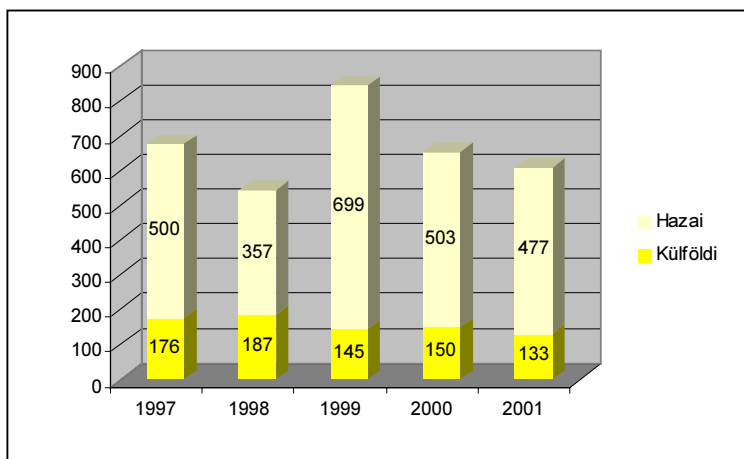
Az év során 10 új megsemmisítési kérelem érkezett, ami a korábban megindult növekedési tendencia folytatódását jelenti. A növekedési trend annak köszönhető, hogy az oltalmazott megoldások mind jelentősebb hányada rendelkezik valódi piaci értékkel, ténylegesen a gazdasági verseny eszközzé válik. A nemleges megállapítás jogintézménye iránt továbbra sem volt számottevő érdeklődés. Az év folyamán ilyen irányú kérelem nem is érkezett.

4. Ipari mintaoltalmi hatósági tevékenység

A 610 új nemzeti ipari minta bejelentés kismértékben elmarad az előző év bejelentői aktivitástól (653), ami a csökkenő tendencia folytatódását mutatja. A nemzeti ipari mintaoltalom területén 668 ügy befejezése történt meg, ami stabil átfutási időt és optimális folyamatban lévő ügyszámot eredményezett.

Ipari mintaoltalmi bejelentések megoszlása a bejelentések eredete szerint (1997–2001)

Bejelentések eredete	1997	1998	1999	2000	2001
Hazai	500	357	699	503	477
Külföldi	176	187	145	150	133

A beérkezett nemzetközi ipari minta bejelentések száma jelentősen, közel 20%-kal emelkedett. Az év során 1206 bejelentés érkezett, amelyek mindegyikében sor került az érdemi vizsgálat befejezésére. Az év során visszautasítás nem történt.

Az év során 10 tanácsi ügyben zárult le az eljárás, új kérelem csak 2 érkezett. Nemleges megállapítást 1 esetben kértek.

**Ipari mintaoltalmi engedélyezési adatok
(1997–2001)**

	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Nemzeti ipari minta lajstromozások</i>	662	608	504	472	465
Elutasított bejelentések	180	95	86	91	116
Megszűnt bejelentések	33	139	117	100	87
<i>Befejezett bejelentések</i>	875	842	707	670	668
<i>Nemzetközi bejelentések</i>	1028	1010	1080	1014	1206
<i>Nemzetközi ipari mintaoltalmi lajstromozások</i>	1028	1009	1079	1009	1206
Folyamatban lévő bejelentések	721	408	519	601	571

5. *Védjegyoltalomra és földrajzi árujelzőre vonatkozó hatósági tevékenység*

2001-ben 6611 új *nemzeti védjegybejelentés* érkezett, amely kevesebb, mint a 2000. évi bejelentési szám (6983). A folyamatban lévő nemzeti védjegybejelentések száma több, mint 1100-zal csökkent, ami az átfutási idő jelentős csökkenésével is járt. Jelenleg 7015 nemzeti védjegybejelentés van folyamatban.

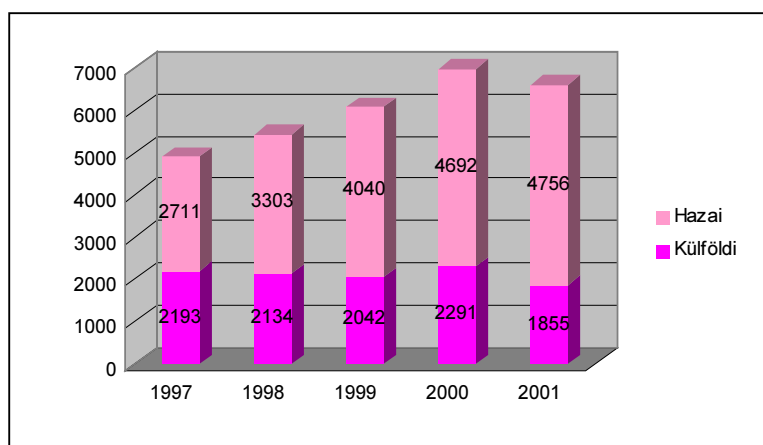
2001-ben *összesen 7794* nemzeti védjegybejelentés fejeződött be. Ezek közül 5515 esetben lajstromozás, 290 esetben elutasítás, 237 esetben visszavonás történt, 1752 esetben volt visszavontnak tekinthető a bejelentés. A hivatal ezen kívül elbírált még 102 nemzeti védjegy-tanácsi ügyet, amelyek közül 88 törlési, 14 megszűnés megállapítási kérelem volt. 2000-ből áthúzódó feladat alapján 3 megújítás és 25 átvezetés is történt.

Az év során 86 új védjegytanácsi ügy érkezett, amelyhez viszonyítva a 102 ügybefejezés az átfutási idő további csökkenését tette lehetővé, amely jelenleg átlagosan 11 hónap. A 2001. év végén 85 nemzeti védjegytanácsi ügy volt folyamatban, amelyek közül 69 törlés, 16 pedig megszűnés megállapítása iránti eljárás.

2001. január 1-jétől átszerveztük az árujegyzékek adatbázisba vitelét. Az ugyanekkor bevezetett szignálási rend meggyorsítja az ügyintézés menetét, mivel már a bejelentést követő néhány napon belül lehetővé válik a problémás ügyek kiszűrése. A szöveges árujegyzéket nem tartalmazó bejelentések vonatkozásában az új ENYV-levél alkalmazásával pótlásra lehet felhívni a bejelentőt. A tapasztalat szerint a bevezetett rendszer gyorsítja a védjegybejelentések kezelését és az elbírálást.

Nemzeti védjegy-bejelentési és -lajstromozási adatok (1997–2001)

	1997	1998	1999	2000	2001
Nemzeti védjegybejelentések	4 904	5 437	6 082	6 983	6 611
Hazai bejelentések	2 711	3 303	4 040	4 692	4 756
Külföldi bejelentések	2 193	2 134	2 042	2 291	1 855
Nemzeti védjegylajstromozások	6 386	6 851	3 819	3 856	5 515

Nemzeti védjegy-engedélyezési adatok (1997–2001)

	1997	1998	1999	2000	2001
Lajstromozás	6 386	6 851	3 819	3 856	5 515
Elutasítás	1 302	979	353	172	290
Megszűnt bejelentések	394	727	1 489	1 468	1 989
Befejezések összesen	8 082	8 557	5 661	5 496	7 794
Megújítások száma	1 196	1 165	1 397	1 238	2 264
Folyamatban levő ügyek	9 350	6 300	6 720	8 115	7 015

A Madridi Rendszer (Megállapodás, illetve Jegyzőkönyv) szerint 8826 db Magyarországot megjelölő *nemzetközi védjegybejelentés* érkezett. (2002. január 31-ei adat, mivel még nem érkezett be valamennyi 2001-ben megtett nemzetközi bejelentés.)

A *nemzetközi eljárásban* előírt egy éven belül minden Magyarországot érintő védjegybejelentés érdemi vizsgálata megtörtént, így 9017 bejelentés vizsgálatára került sor az év folyamán. A hivatal 1195 ideiglenes elutasítást adott ki és 747 esetben hozott végleges döntést olyan ügyben, amelyben korábban elutasító határozat született. Az első vizsgálatot követő azonnali lajstromozások száma 7822 volt. A 2000. évben elbírált bejelentések száma 8197 volt, 1136 esetben került sor ideiglenes elutasító határozat kiadására és 621 ügyben született végleges határozat. A számokból is jelentős növekedés olvasható ki.

A 2001-es évben megkezdődött az átruházások és részleges átruházások elbírálása. A munkamódszer kialakítása megtörtént, az alkalmazandó nyomtatványok tesztelésére 2002-ben kerül sor.

A tanácsai ügyek közül 2001-ben 68 fejeződött be, és az év során 70 új kérelem érkezett. A folyamatban levő ügyek száma 70, így biztosítható továbbra is az egyéves átfutási idő. A tanácsai ügyek jelentős hányada a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására vonatkozik, a törlési kérelmek száma változatlanul alacsony.

A Lisszaboni Megállapodás szerint érkezett nemzetközi eredetmegjelölések száma 2001-ben 4 db volt. (2000-ben ilyen bejelentés egyáltalán nem érkezett).

Nemzetközi védjegy-bejelentési és -engedélyezési adatok (1997–2001)

	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Nemzetközi védjegy bejelentések</i>	7 600	7 995	8 197	9 017	8 826
<i>Magyarországi lajstromozások</i>	5 481	7 172	7 910	7 291	8 538
Érvényben lévő nemzetközi védjegyek	129 219	133 802	139 488	144 945	150 401

A magyar védjegyek Madridi Rendszer szerinti nemzetközi bejelentéseinek a száma jelentősen növekedett. 312 új bejelentés érkezett az év során, míg 2000-ben csak 156 db új bejelentés továbbítására került sor. A Nemzetközi Irodához továbbított egyéb ügyek száma 462 volt 2001-ben, míg 2000-ben 256 ilyen jellegű továbbítás történt. A Madridi Megállapodáshoz fűzött Jegyzőkönyv hatálybalépése is befolyásolta a bejelentések számának növekedését.

6. Ügyvitel

A hivatal ügyvitelének egységesítésére vonatkozó törekvések tovább folytatódtak az év során. A szabadalmi területen hagyományos államigazgatási kultúra az új szabadalmi törvény alkalmazása során bizonyos fokig változott. Ezen változások kezelését, az egységes ügyviteli szemléletre való törekvést különösen jól segítette az elkészült *Szabadalmi módszertani útmutató* és az *egységes nyilvántartási rendszer továbbfejlesztése*, megfelelő aktualizálása. A szabadalmi területen bevezetett intézkedések átláthatóvá, ütemezhetővé, szükség esetén jól ellenőrizhetővé teszik az ügyviteli folyamatokat.

A tervezett ügyviteli folyamatok korszerűsítését nem minden téren sikerült maradéktalanul ellátni. A hivatal egyre növekvő mennyiségű munkaterhei, valamint azok minőségi átstrukturálódása miatt a 2001. év folyamán elkészült az *ügyviteli szabályzat* tervezete, annak megfelelő jogi formába történő foglalása, véglegesítése a 2002. év feladata. A nemzetközi és a hazai elektronikus fejlesztések és főként azok megbízható jogszabályi háttérének véglegesítése hiányában még tervezetként sem valósulhatott meg az *elektronikus bejelentések* lehetősége. Az egyes hatósági területeken a különböző oltalmi formák ügymenetének azonos minőségi szintre való kerülését követően – vagyis az egységes ellenőrizhetőség lehetőségének megvalósítása után – kerülhet csak sor a *minőségbiztosítás* tervezett bevezetésére.

7. *Hatósági publikáció, adatszolgáltatás*

2001-ben a *Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő* összterjedelme 3182 oldal volt, ez 15%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Ezen belül a hatósági rovatok összoldalszáma növekedést, az irodalmi rész összoldalszáma enyhe csökkenést mutat.

- A Szabadalmi bejelentések közzététele rovatot ebben az évben is a kb. 400-as rekordszám jellemzi; januárban, márciusban és júliusban az átlagnál jóval kevesebb kivonat került közzétételre.
- Míg július, szeptember és december hónapokban 50 körüli megadott szabadalmat publikáltunk, márciusban és novemberben ez a szám 200 fölé emelkedett.
- Az Újdonságkutatói jelentések publikálása változatlanul nagy szórást mutat 172-től 440-ig.
- A védjegy-adatközlések száma továbbra is erős ingadozást mutatott havonta, októberben 451, áprilisban 755 adatközlést publikáltunk.
- A lajstromozott védjegyek száma is ingadozó, míg júniusban 118, februárban 353 volt.

Az ez évi, DVD-hordozón megjelentetett PIPACS terméket – mely a név- és tárgymutató szerepét is betöltötte – áprilisban kapták kézhez az előfizetők.

(A Közlöny 2001. évi ára – Szemle melléklettel – 1200 forint, éves előfizetése 14 400 forint volt. Döntés született a Közlöny 2002. évi árára vonatkozóan, egyes szám ára 1700 forint, éves előfizetés 20 400 forint.)

Az *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, tekintettel a hivatal kibővült feladatkörére, 2001-től új címmel és kibővült tartalommal jelenik meg a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő mellékletként, de önálló terjesztéssel és előfizethetőséggel. A legfontosabb tartalmi változást a szerzői és szomszédos jogokat érintő tanulmányok, hírek jelentik, a Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményeinek és a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács állásfoglalásainak bemutatása és közlése, valamint újra indult a Hírek az iparjogvédelmi információk világából c. rovat is.

2000-ben a Szemle egy évfolyamának terjedelme 342 oldal volt. 2001-ben a témabővülés nagymértékű, közel 40%-os terjedelembővüléssel járt. (A külön megrendelhető szemle egyes számainak ára változatlanul 700 Ft, illetve előfizetése egy évre 4200 Ft.)

Az év folyamán 1659 (2000. évi adat: 1787) *szabadalmi leírás* került kinyomtatásra (errátákkal együtt), a kéziratok összterjedelme 58 079 oldal szöveg és 6338 oldal ábra, összesen 64 417 oldal (2000. évi adat: 69 064 összoldal). A szedett, tördelt oldalak száma: 21 539 (2000. évi adat: 23 215).

Elkészült a szabadalmi leírások digitalizálása 1980-ig visszamenőleg. A hivatal megbízására az Arcanum Informatics Kft. elkészítette az 1980 és 1992 közötti (NSZO3, NSZO4 és NSZO5) szabadalmi leírások elektronikus állományát PDF és BACON formátumban. Az elektronikus állományt a PIPACS adatbázisban és az interneten is publikáltuk.

A *HUNPATÉKA* két frissítése jelent meg 2001-ben, legutóbb a Közlöny júniusi mellékletként. Folytatódott és a DVD megjelenésével befejeződött a kiadvány átvezetése a *PI-PACS*-ba, melynek három frissített kiadása jelent meg az elmúlt évben, legutóbb a decemberi közlönyben (7. sz. melléklet).

Az *Inpadoc adatszolgáltatás* továbbra is folyik. Év közben új programot készítettünk, így adatszolgáltatásunk hibamentessé vált.

Az internet inputok felhasználásával az *esp@cenet* adatbázist (2000 januártól) folyamatosan magyar adatokkal látjuk el. Az inputot havi rendszerességgel, adatspecifikációval, CD-n küldjük az alábbi rendszerezésben:

- közzétett szabadalmak bibliográfiai adatai, kivonatai, jellemző ábrái;
- megadott szabadalmak bibliográfiai adatai, kivonatai, megadott szabadalmak teljes leírásainak nyomtatott változata PDF formátumban;
- bibliográfiai adatok a megváltozott tételekről.

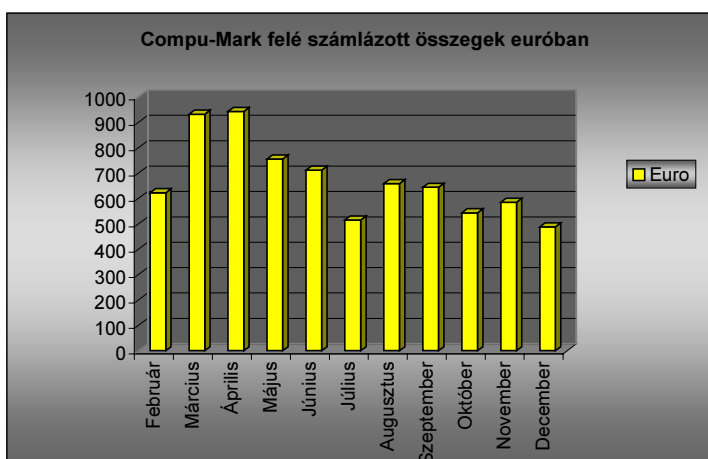
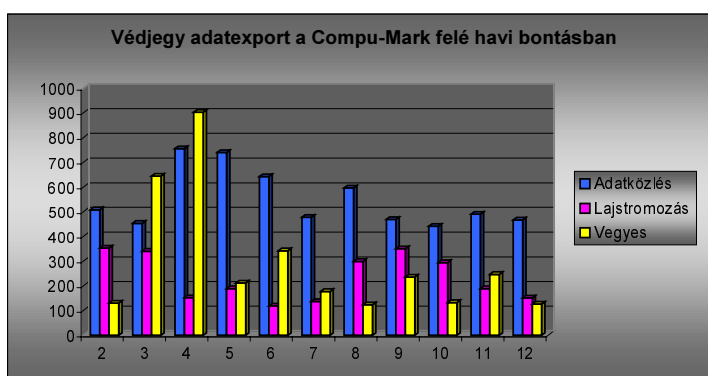
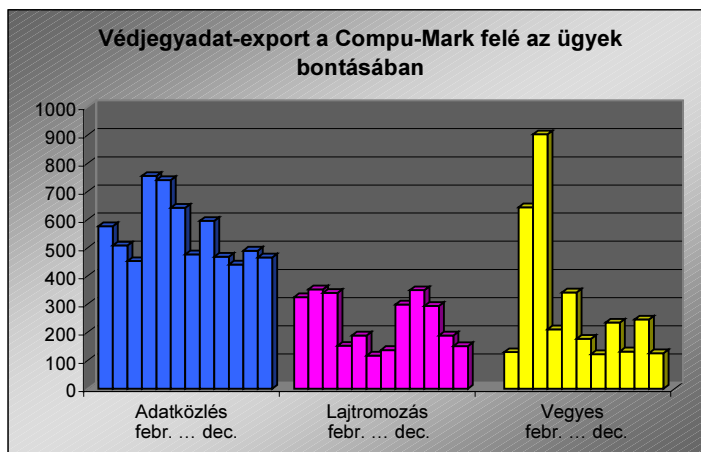
Az adatbázis készítőivel folyamatos kapcsolatot tartunk fent, adatinputunkat az ő kéréseit figyelembe véve készítjük, illetve módosítjuk.

A *Compu-Mark* cég részére 2001. februártól havonta szolgáltatjuk az összes védjegyadatot (bejelentések, lajstromozások, vegyes ügyek).

Folyamatos volt az *ESPACE PRECES gyártása*. A legfrissebb szám: Vol. 12/2001 (ACCESS PRECES: 2/2001); a legmagasabb lajstromszám: 217.829. A termék gyártásához a bibliográfiai adatokat és a szabadalmi leírások nyomdapéldányait adjuk át az Arcanum Informatics Kft.-nek, ehhez a Közlöny Nyomtatásban megjelent szabadalmi leírások (SC4A) rovatának adatait használjuk fel.

A hivatal küldöttsége – mint PRECES és TRACES koordináló hivatal – a gyártás, terjesztés múltját és jövőjét felölelő sikeres előadást tartott a visegrádi országok találkozóján Egerben 2001. október 29-30-án, valamint a PHARE-RIPP koordinációs ülésen Bukarestben 2001. november 21-én. A szerződések meghosszabbításának előkészítő munkálatait a hivatali munkacsoport a IV. negyedévben megtette.

A *TRACES gyártását* is teljes egészében átvettük az EPO-tól. A legfrissebb szám: Vol. 3/2001; a legmagasabb lajstromszám: 162.095. A gyártás a szerződés feltételei szerint zökkenőmentesen folyik.

II. SZELLEMITULAJDON-VÉDELMI SZABÁLYOZÁS ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A jelentős kodifikációs munka, a növekvő szerzői jogi feladatok és az egyre aktívabb nemzetközi tevékenység az átlagosnál nagyobb terhelést eredményezett 2001-ben a hivatal számára, ám az új kihívásoknak eredményesen, jó színvonalon sikerült eleget tenni.

A kodifikációs munka az elmúlt évben elsősorban az Európai Unióhoz történő csatlakozásunk érdekében szükséges jogharmonizáció elvégzését célozta. A hivatal újraszabályozott hatásköréből adódó többletfeladatokhoz szükséges szakértői háttérrel új munkatársak felvételével sikerült megteremteni.

1. Iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok előkészítése

A formatervezési minták oltalmáról szóló új törvény megalkotása céljából már 2000-ben feldolgoztuk a hivatal kérdőívére az érdekképviseleti és szakmai szervezetektől kapott válaszokat, valamint jogösszehasonlító elemzéseket végeztünk. Ezt követően 2001 első negyedévében a kodifikációs csoport heti rendszerességgel ült össze az elkészült tervezetek megvitatására. Az ülésekre meghívtuk az Igazságügyi Minisztérium e témával foglalkozó munkatársát is.

E témában a kodifikáció fő célja volt a formatervezési minták jogi védelméről szóló 98/71/EK irányelv végrehajtása a magyar jogban, valamint az ipari minták nemzetközi lajstromozására vonatkozó Hágai Megállapodás 1999. évi új, genfi szövegének ratifikálásához szükséges feltételek megteremtése.

Az egyeztetéseket követően a törvényjavaslatot az Országgyűlés a 2001. június 12-ei ülésnapján fogadta el. *A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény* 2002. január 1-jén lépett hatályba. Záró rendelkezései tartalmazzák a találmányi díjszerződéseket érintő módosítást is.

Az új törvény felhatalmazása alapján elkészült a formatervezési mintaoltalmi bejelentés részletes alaki szabályairól szóló 19/2001. (XI. 29.) IM rendelet, amely szintén 2002. január 1-jén lépett hatályba.

Fontos kodifikációs lépés volt az *iparjogvédelmi eljárások igazgatási, szolgáltatási díjáról* szóló 77/1995. (XII. 29.) IKM rendelet módosítása is. Kijelölt bizottság foglalkozott a módosításhoz szükséges felmérések elvégzésével és a rendelettervezet elkészítésével. Ennek eredményeképpen megszületett a díjrendelet módosításáról szóló 19/2001. (VII. 13.) GM rendelet. A módosítás jelentős újítása volt, hogy a fenntartási díjak 5 éves időtartam helyett 4 éves időtartam elteltével emelkednek. A módosítás szabályozta továbbá a formatervezési mintákkal kapcsolatos eljárásokban – 2002. január 1-jétől – fizetendő díjakat is.

Előterjesztés készült az ipari formatervezési és az ergonómiai tevékenység összehangolásáról és szervezetének korszerűsítéséről szóló 1061/1991. (XII. 14.) Korm. határozat felülvizsgálatáról. Az előterjesztés tartalmazta a Magyar Formatervezési Tanácsról szóló kormányrendelet tervezetét. Ez hatályon kívül helyezte az előbb említett határozatot és újjáalakította a Tanács feladatairól, szervezetéről és működéséről szóló rendelkezéseket. A Kormány a múlt év decemberében elfogadta a tervezetet és megszületett a *Magyar Formatervezési Tanácsról* szóló 266/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet (8. sz. melléklet).

A Kormány *jogharmonizációs programja* [I. a 2140/2000. (VI. 23.) Korm. határozatot] 2001-re irányozta elő a hazai szerzői jogi szabályozás módosítását az *adatbázisok jogi védel-*

méről szóló 96/9/EK irányelvnek a szerzői jogi védelemhez megkövetelt eredetiséggel nem rendelkező adatbázisok ún. *sui generis* jogi védelmére vonatkozó szabályaival való teljes összhang megteremtése érdekében. A jogszabály-előkészítő munka az Igazságügyi Minisztériummal már kialakult eljárásrendben és munkamegosztás szerint haladt: kidolgoztuk, majd – a beérkezett válaszok alapján – feldolgoztuk a jogszabálmódosítást megalapozó kérdőívet; egyeztetéseket folytattunk az érintett szakmai és érdekképviselői szervezetekkel. Ezt követően készítettük el a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvénynek (Szjt.) az adatbázisok jogi védelmével kapcsolatos módosításáról szóló kormány-előterjesztést az IM, a NKÖM és a hivatal közös előterjesztésében, amit a Kormány 2001. augusztusában fogadott el és nyújtott be az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés 2001. december 6-i ülésnapján fogadta el az Szjt. módosítását (2001. évi LXXVVI. tv.), amely 2002. január 1-jén lépett hatályba.

Részt vettünk több, a szellemi tulajdon védelmével is összefüggő jogszabálytervezet véleményezésében, melyek közül az *elektronikus aláírásról* szóló 2001. évi XXXV. törvényt és az *elektronikus kereskedelmi szolgáltatások*, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvényt kell kiemelni.

A Miniszterek Tanácsa 2001. április 9-én fogadta el az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK *irányelvét az információs társadalommal kapcsolatos szerzői és szomszédos jogokról*. 2001. szeptember 27-én pedig elfogadták a 2001/84/EK számú európai parlamenti és tanácsi irányelvet az eredeti képzőművészeti alkotások újraeladása esetén az alkotókat megillető szerzői díjról. A Kormány jogharmonizációs programja 2002. évre irányozza elő a két irányelvvel való teljes összhang megteremtését célzó Szjt. módosítást. Az előkészítő munka keretében 2001. decemberében kidolgoztuk a jogharmonizációs munkát megalapozó kérdőívet, aminek a véglegesítését és kiküldését 2002-re időzítettük.

2. *Jogalkalmazás és szakmai testületek működése*

A tanácsban intézett szabadalmi és mintaoltalmi ügyekből kevesebb indult tavaly, mint az azt megelőző évben. Az egyéb, változás-átvezetések, átruházásokat és felvilágosításokat összegző adatokból nyilvánvaló, hogy a hatósági ügyteher az elmúlt évben egyértelműen növekedett.

A *Találmányi Szakértői Testülethez* 2001-ben 6 új ügy érkezett. Ebből 4 ügy maradt folyamatban. A Testület ügyrendje még nem készült el.

Iparjogvédelmi szakértői engedély kiadására, illetve megújítására az elmúlt év folyamán 4 esetben került sor.

A *Szerzői Jogi Szakértő Testületet* az 1999. szeptember 1-jéig hatályban volt régi szerzői jogi törvény (az 1969. évi III. törvény) hozta létre. Feladatait, szervezeti és működési rendjét részben az említett napon hatályba lépett új Szjt. szabályozta újra. Az Szjt. 101. §-ának (1) bekezdése szerint a testület a Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működik. A testület tagjait az igazságügy-miniszter a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki. A legfeljebb kétszáz fős testület, illetve a testület tizenöt tagú elnökségének és elnökének a kinevezéséről a testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet tartalmaz további rendelkezéseket.

A 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendeletben előírtak szerint a Magyar Szabadalmi Hivatal biztosította a Szerzői Jogi Szakértő Testület (SzJSZT) ügyviteli és működési feltételeit, illetve gondoskodott az SzJSZT működésével összefüggő egyéb feladatok ellátásáról. Ezen belül elkészült az *Egyeztető Testület* eljárási szabályzata, amit az igazságügy-miniszter 2001. január

17-én hagyott jóvá. E jogintézmény elsődleges rendeltetése az, hogy a felek bármelyike hozzá fordulhasson, ha nem jön létre megegyezés a nyilvánossághoz történő egyidejű változatlan továbbközvetítéssel kapcsolatban a felhasználó és a jogosultak, illetve azok közös jogkezelő szervezete között.

Az SzJSzT elnöksége 2001-ben három alkalommal tartott ülést: január 9-én, március 21-én és augusztus 23-án. A 2001. március 21-ei ülésen került sor a testület 2000. évi beszámolójának és 2001. évi költségvetésének megtárgyalására és elfogadására; a vagyoni hátrány összegének megállapítására vonatkozó javaslatok kidolgozására; és az *ALAI*-hoz (*International Literary and Artistic Association*) történő csatlakozást lehetővé tevő *Magyar Szerzői Jogi Egyesület* megalakítására. A 2001. augusztus 23-ai ülésen – egyebek mellett – döntés született a 2003. évi ALAI kongresszus magyarországi megrendezésének támogatásáról, valamint a szerzői jogi publikációs tevékenység erősítéséről és szakmai konferenciák előkészítéséről.

Az elmúlt évben 39 megkeresés érkezett a testülethez, melyből 28 ügyben született szakvélemény 2001-ben. Több, 1999. és 2000. évi ügyben benyújtott pótkérdésre készült kiegészítő szakvélemény, és jelentős volt az írásos szakvélemény mellőzésével nyújtott szóbeli (telefonos vagy személyes) tájékoztatás, szaktanácsadás.

A megkeresőket illetően elmondható, hogy a korábbi időszakhoz hasonlóan továbbra is a bírósági megkeresések aránya a legnagyobb: 2001-ben ez az arány már szinte a megkeresések felét tette ki (48%). Ugyanakkor nőtt a peren kívüli, magánjellegű megbízások száma.

Érdekes eredményeket mutat a megkeresések szakterületek szerinti felbontása. Elmondható, hogy ez a felosztás a 2000. évhez képest gyökeresen megváltozott. Míg az előző évben a beérkezett megkeresések elsősorban audiovizuális műsorhordozókkal kapcsolatos visszaélésekre, valamint a kiadói területre vonatkoztak, 2001-ben az ügyek legnagyobb részében az építészet terén merültek fel szakértői véleményt igénylő problémák. Ezt a zeneművekkel kapcsolatos megkeresések követték, amelyek a 2000. évhez képest megkétszereződtek.

Az SzJSzT elnökségének 2001. március 21-ei ülésén a jelenlévők „*Magyar Szerzői Jogi Fórum*” (*MSzJF*) elnevezéssel egyesületet alakítottak a szerzői jog érvényesítésének és fejlődésének, különösen az alkotók és jogtulajdonosok védelmének előmozdítása céljából. Az egyesület további céljai, feladatai között szerepel a szerzői jog hazai, európai és nemzetközi helyzetének tanulmányozása, fejlődésének figyelemmel kísérése, az erre vonatkozó információk gyűjtése, a Szerzői Jogi Szakértő Testület és – szerzői jogi tevékenységük tekintetében – a Magyar Szabadalmi Hivatal és más állami szervek munkájának társadalmi támogatása, valamint az ALAI céljainak szolgálata és tevékenységében való részvétel. Az immár 45 taggal rendelkező magyar egyesületet az ALAI 2001. évi New York-i kongresszusán az a megtiszteltetés érte, hogy a szervezet 2003. évi kongresszusának megrendezésére kérték fel.

3. Nemzetközi együttműködés

A *Szellemi Tulajdon Világszervezetében* (a WIPO-ban) folyó nemzetközi együttműködés eseményei közül 2001-ben a WIPO irányító szerveinek 36. ülésorozata emelkedett ki. 2001 őszétől a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a PCT Unió Közgyűlésének és a Berni Unió Végrehajtó Bizottságának egyik alelnöki tisztségét tölti be. A hivatal jogi elnökhelyettesét a Lisszaboni Unió egyik alelnökének választották meg. Hazánk továbbra is tagja maradt a Koordinációs Bizottságnak. A közgyűlés az előadóművészek audiovizuális előadásai oltalmának tárgyában nem javasolta diplomáciai értekezlet újbóli összehívását. Az elmúlt évben egyéb tárgyban sem került sor diplomáciai értekezlet megtartására.

A WIPO szakmai állandó bizottságai ülésein hivatalunk képviselői a hivatal eddigi gyakorlatának megfelelően részt vettek. A szabadalmi jogi állandó bizottságban tovább folyt a szabadalmi anyagi jog nemzetközi harmonizálására irányuló munka. A szerzői és szomszédos jogi állandó bizottság a nem eredeti adatbázisok védelmének kérdésével, e tárgyban egyes nemzeti szabályok bemutatásával, valamint a műsorsugárzásra vonatkozó anyagi jogi rendelkezésekkel foglalkozott. A PCT reformjával foglalkozó munkacsoport a PCT reformjára irányuló javaslatokat vitatott meg. A védjegyjogi állandó bizottságban többek között a földrajzi megjelölések megtárgyalásának további napirenden tartásáról döntöttek. Előtérbe került a genetikai készletek, a hagyományos ismeretek és a folklór témaköre. Két kormányközi bizottsági ülést is tartottak e témában.

A WIPO szervezeti reformjával foglalkozó munkacsoport az elmúlt évben két ülést tartott, a munkacsoport munkája – amelynek célja a szervezeti felépítés egyszerűsítése, áttekinthetőbbé tétele – 2002-ben is tovább folytatódik.

A WIPO főigazgatójának magyarországi hivatalos látogatására 2001-ben nem került sor. Meghívásunkat továbbra is fenntartjuk.

A WTO TRIPS Tanácsának ülésein hivatalunk képviselője a korábbiakhoz hasonlóan az elmúlt évben is részt vett. Napirenden volt a fejlődő országok gyógyszerekhez való hozzáféréseire vonatkozó szellemi tulajdoni kérdések megvitatása, a földrajzi megjelölésekkel kapcsolatos munka és a *non-violation* típusú jogviták jogalapjának vizsgálata. Több alkalommal különböző fórumokon meg kellett védenünk azt a magyar jogértelmezést, hogy a speciális törzs-könyvi adatvédelmi szabályok hiánya – az általános versenyjogi fellépés lehetőségére figyelemmel – nem ellentétes a TRIPS-egyezmény 39. cikkének (3) bekezdésében foglalt szabályokkal.

Az *Európai Unióval* folyó csatlakozási tárgyalásokon számos tárgyalási forduló és szakértői konzultáció alkalmával járultunk hozzá iparjogvédelmi és szerzői jogi kérdésekben a magyar álláspont kialakításához, illetve képviselőihez.

Jelentős eredménye volt a múlt évnek, hogy március 29-én ideiglenesen lezárták a *Vállalati jog és az Áruk szabad áramlása tárgyalási fejezeteket*, amelyek keretébe tartoznak a szellemi tulajdon kérdései. A felek között megegyezés született a gyógyszertermékek kiegészítő oltalmi tanúsítványára vonatkozó rendelkezések magyarországi bevezetése, a törzs-könyvi adatvédelem és az ún. párhuzamos import (az EU által kért) korlátozása kérdéseiben.

Az Európai Unió kérésére több ízben és különféle formában adtunk – különösen a jogértelmezés kérdéseiben – tájékoztatást arról, hogy Magyarország miként teljesíti a szellemi tulajdon védelme területén az Európai Megállapodásban vállalt kötelezettségeit, illetve a csatlakozás előfeltételeit. Az *Európai Bizottság legutóbbi országjelentése* igen kedvezően értékelte hazánk és azon belül a hivatal felkészültségét ezen a területen.

Az Európai Bizottság kezdeményezésére az Európai Unióhoz való csatlakozásra készülő országok szakértői számára több konzultációra került sor, amelyen hivatalunk képviselői is részt vettek. A konzultációk témája egyrészt a közösségi szabadalom, másrészt a szerzői és szomszédos jogok területén született új közösségi irányelvek ismertetése volt.

Kiemelést érdemel a hivatalunkban tartott, a Szerzői Jogi Szakértő Testülettel és a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesülettel közösen szervezett szerzői jogi konferencia, ahol az Európai Bizottság szerzői jogi osztályának vezetője szerepelt előadóként.

A *PHARE Regionális Iparjogvédelmi Programjában* a hazai részvétel koordinálásáról és a hivatali feladatok teljesítéséről a 2001. december 31-ével lezáruló PHARE-RIPP utolsó (IV.) munkaprogramja szerint gondoskodtunk. Az 1993-tól 2001-ig eltelt nyolc év során négy munkaszakaszban lezajlott nagy iparjogvédelmi műszaki segítségnyújtási program záró, kiér-

tékelő ülésére is sor került az elmúlt év novemberében Bukarestben, ahol világossá vált, hogy a jövőben a támogatás a balkáni országok felé fog irányulni.

A magyar iparjogvédelem szempontjából meghatározó jelentőségűek voltak az *európai szabadalmi rendszer reformjával* összefüggő folyamatok. A 2000. évhez hasonlóan hivatalunk képviselői az elmúlt évben is részt vettek megfigyelői minőségben az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) Igazgatótanácsa minden ülésén és a Szabadalmi Jogi Bizottság ülésein is.

Az *EPC-hez való csatlakozásra* váró országok képviselői és az EPO munkatársai áttekintették a csatlakozással kapcsolatos egyes kérdéseket és a csatlakozást célzó előkészületeket. Világossá vált, hogy az EPC Végrehajtási Szabályzata elfogadásának menetrendje és egy második felülvizsgálati értekezlet lehetősége jelentős nehézségeket okoz a magyar csatlakozási lépések időzítése szempontjából. Az év végén hivatalunk tárcaközi egyeztetést kezdeményezett az EPC-hez való csatlakozás időpontjának kérdésében. A meghívott minisztériumoknak az egyeztetésen részt vevő képviselői a 2003. január elsejével történő csatlakozást tekintették elfogadhatónak.

A Szabadalmi Jogi Bizottság ülésein tovább folytatódott az Európai Szabadalmi Egyezmény rendelkezéseinek vizsgálata.

A *közösségi szabadalom* kérdésében az Európai Unió Tanácsában az elmúlt évben nem sikerült a tagállamoknak megegyezniük. Az EPO Igazgatótanácsának decemberi ülésén nem döntöttek diplomáciai értekezlet összehívásáról, így az EPC-felülvizsgálat menetrendje és tartalma tekintetében sok nyitott kérdés maradt.

Az EPC-hez való csatlakozásra való felkészülés – különösen az elmúlt év második felében – elsődlegességet élvezett és a tervek szerint haladt. Elemzések, részanyagok, fordítások készültek, amelyek a kodifikációs munka előkészítését szolgálják.

A Magyar Szabadalmi Hivatal és a közösségi védjegyhatóság, az OHIM között 2000 tavaszán létrejött együttműködési megállapodás keretében megindult intenzív együttműködés 2001-ben is tovább folytatódott. Az OHIM lehetőséget biztosított négy hivatali szakember számára, hogy továbbképzésen vegyen részt az alicantei hivatalban. A megállapodás keretében a magyar szakemberek megfigyelőként részt vesznek az OHIM-ban tartott ún. együttműködési találkozókön (*Liaison Meetings*). A megállapodás lehetővé teszi a magyar szakemberek részvételét az OHIM szakmai fórumain és információcserét is biztosít. Budapesten szemináriumot rendeztünk OHIM-előadók bevonásával a közösségi védjegy témakörében a közösségi és nemzeti védjegyek közötti kapcsolatról, ütközések lehetőségéről, gyakorlati jogesetek bemutatásával.

2001-ben folytatódtak az európai integrációs szempontok szerint alakuló *kétoldalú és regionális együttműködések*. 2001 folyamán első alkalommal látogatott el hivatalunkba az Angol Szabadalmi Hivatal elnöke, amelynek során főleg integrációs témák megtárgyalására került sor. Hivatalunk vendége volt a Német Szabadalmi és Védjegy Hivatal elnöke is. A magyar–osztrák együttműködés keretében évente két alkalommal hagyományosan sorra kerülő, elnöki szintű találkozó megtörtént. Emellett megelénkültek a magyar és osztrák iparjogvédelmi szakemberek közötti találkozók (9. sz. melléklet). A magyar–francia kétoldalú iparjogvédelmi együttműködés fő eredménye volt az iparjogvédelmi vegyes bizottság budapesti ülése az INPI főigazgatójának részvételével. Véleménycsere folyt az EPC felülvizsgálatáról, a WIPO-ban folyó aktuális kérdésekről. A vegyes bizottság üléseit követően Tihanyban magyar–francia iparjogvédelmi konferenciát rendeztünk.

Elnöki szintű küldöttség látogatott el a berni Szellemi Tulajdoni Hivatalba, a Cseh Iparjogvédelmi Hivatalba és a pekingi Kínai Állami Szellemi Tulajdoni Hivatalba. A magyar–orosziparjogvédelmi kapcsolatok új fejleményeként a két hivatal elnöke kétoldalú iparjogvédelmi együttműködési munkatervet írt alá, amelyet orosz iparjogvédelmi

mi együttműködési munkatervet írt alá, amelyet orosz iparjogvédelmi szakemberek budapesti látogatása követett.

Az EPC-hez való csatlakozás előkészítése állt az ún. *visegrádi országok* együttműködésének középpontjában. 2001-ben a hivatal elnöke látta el a „visegrádi országok” iparjogvédelmi szóvivői feladatát. Magyarország volt a színhelye a tavalyi találkozásnak, amelynek során az EPC felülvizsgálata és az EPO-hoz való csatlakozás kérdései is napirenden voltak.

III. TÁJÉKOZTATÁS ÉS OKTATÁS

1. Iparjogvédelmi dokumentációk szolgáltatása

A naprakész információszolgáltatás alapja az „élő gyűjtemény”, amely csak a gyűjteményezési politika folyamatos felülvizsgálatával biztosítható. 2001-ben is jelentős gyűjteményi átszervezést hajtottunk végre.

A Szabadság téri hátravont tár és az Újdonságvizsgálati Tár állományának, illetve egyes állományrészeinek tervszerű átszervezését részletes gyűjteményelemzés előzte meg, amely egyrészt az elmúlt évek statisztikai adatainak értékelésén, másrészt pedig a felhasználói igények vizsgálatán alapult.

Az állomány átszervezésének első lépéseként a korábban már leválasztott mikrofiche gyűjtemény teljes egészét, az USA-beli közlöny- és évkönyvgyűjteményt, valamint a teljes magyar mikrofilmtekerics-gyűjteményt a *Perczel Mór utcai* olvasóteremben helyeztük el. Így lehetővé vált az itt megtalálható, mikrohordozón kutatható dokumentumokról azonnali papírmásolat készítése, az 1971 előtti amerikai kivonatokra és a feltaláló nevére történő keresés, valamint – bár eltérő információhordozókon – az első önálló magyar dokumentumtól (az 5792-es lajstromszámától) a teljes szabadalmi gyűjtemény biztosítása.

Az *Akadémia utcai* raktárban helyeztük el a legrégebbi (1899–1925) osztrák állományt, ennek eredményeként – a legkeresettebb állományrészek kutathatóságát biztosító nyilvános olvasóteremben – teljessé vált, azaz az első szabadalmi bejelentéstől kutatható lett az osztrák gyűjtemény is.

Az *elektronikus információforrások* használatát jellemző adatok szerint a szabadalmi tár dokumentumszolgáltatását egyre nagyobb mértékben az internetes elektronikus iparjogvédelmi információforrások használata jellemzi, 2001-ben számszerűen 11 397 alkalommal 123 490 oldalnyi dokumentum került letöltésre.

A jukebox-ban elérhető iparjogvédelmi elektronikus információeszközöket 70%-ban a szabadalmi tár szolgáltatásain keresztül vették igénybe a hivatali elbírálók.

Az előző évekhez viszonyítva a távoli kereskedelmi adatbázis-szolgáltatók adatbankjaiban való *online kutatásra* megrendelőink igényei nem nőttek.

A különböző nemzetek szabadalmi dokumentumainak keresettség sorrendje évek óta alig változott: első helyen állnak értelemszerűen a magyar szabadalmak, ezt követik a német közéleti iratok és az amerikai szabadalmi dokumentumok.

Az *iparjogvédelmi szakkönyvtár* feldolgozó, tájékoztató munkájának alapját a *TINLIB integrált számítógépes könyvtári rendszer* jelenti. Szeptember 30-ával bezárólag a teljes könyvtári állomány feldolgozásra került, azaz megtörtént az adatbázis retrospektív feltöltése.

A katalógus a könyvállományon túl tartalmazza már a mintegy 17 000 rekordból álló iparjogvédelmi cikkanyagot is. December 11-én konvertálásra került az integrált rendszerbe az ISIS-alapú „FELTAL” adatbázis közel 900 rekordja, így az Observer sajtófigyelő napjaink feltalálói tevékenységéről hírt adó cikkei, státuszadatokkal együtt a rendszerben kutathatóvá váltak.

Az integrált adatbázis webes olvasói felületének jelenlegi elérhetősége:

- az intraneten, a SZOLGÁLTATÁS címszó alatt, a KÖNYVTÁR menüpontban és
- az interneten, a helios.hpo.hu/tin-bin/tinweb.cgi címen.

A 2002-es év feladata a hivatal honlapján történő elérhetőség biztosítása.

Az iparjogvédelmi szakkönyvtár állománya a 2001. évben 772 új kötetel, illetve 43 CD- és videodokumentummal gyarapodott, az előfizetett hazai szakfolyóiratok száma 183, a külföldieké 133 volt.

2. Szakmai tájékoztatás és promóció

2.1. Központi ügyfélszolgálat

Az ügyfélszolgálat az Akadémia utcában 2001. január 2-án kezdte meg „üzemszerű” működését. A közös elhelyezés a Szabadalmi Tárral az ügyfelek érdekeit szolgálja. Az egység a tárakkal és az iparjogvédelmi szakkönyvtárral szorosan együttműködve végzi munkáját, ezért a tár és a könyvtár összhangban történő fejlesztése érdekében különösen fontos volt az ügyfél- és olvasóforgalom tartalmi elemzése, az igénybevétel statisztikai feldolgozásának kialakítása és folyamatos végzése.

Az ügyfélszolgálati *felfogadási időt* a tári nyitva tartáshoz alakítottuk (hétfőtől csütörtökig 9–16 óráig, péntekenként 9–13 óráig). A szolgáltatás során jelentkezett – többek között – az az igény, hogy a korábbi tári nyitvatartási gyakorlathoz hasonlóan legyen egy hosszabb, délutáni nyitva tartás is. Ennek az igénynek megfelelően az év második felében szerdai napokon 10–18 óráig, hétfőn, kedden, és csütörtökön 9–15 óráig, pénteken 9–11 óráig fogadtuk az ügyfeleket. Az első néhány hónap tapasztalata az volt, hogy az iparjogvédelmi oltalmi formák közül a legnagyobb érdeklődés a védjegy iránt mutatkozott.

A tájékoztatás információs bázisának kialakításakor elsődleges szempontnak tartottuk, hogy a szolgáltatás során használt adatbázisok a lehető legfrissebb, megbízható és pontos adatokat tartalmazzák.

Az *ügyfélszolgálati munkában a védjegy és a földrajzi árujelzők*, valamint a formatervezési minták területén nyújtott tájékoztatás alapját is *elektronikus adatbázisok* képezték.

Folyamatos volt az igény a már jól ismert ROMARIN és ENYV adatbázisok nyilvános adataira. Egyre szélesebb körben igényelték az ügyfelek az interneten elérhető adatbázisokból való tájékoztatást. A PIPACS iránt különösen nagy az érdeklődés, mert mindazok a nemzeti és nemzetközi vonatkozású információk, amelyek a hazai/nemzeti bejelentés megtételéhez szükségesek, egyszeri kereséssel elérhetők.

A tájékoztatás fontos részét képezték az *információs szóróanyagok*, útmutatók stb., amelyeket folyamatosan biztosítunk az érdeklődők számára.

További fontos eleme volt a tájékoztatásnak a papírdokumentáció (nemzeti és nemzetközi védjegyek lajstromkönyvei, ipari minta kutatókartonok), amely a hivatalban továbbra is hozzáférhető.

A védjegy és formatervezési mintaoltalmi hatósági *tájékoztatógyűjtemény* és szolgáltatás fejlesztése érdekében 9 féle külföldi, és 18 féle magyar szakfolyóiratot rendelt meg a hivatal, emellett nemzetközi csere keretében megkaptuk a WIPO-közlöny elektronikus változatát.

Akadémia u. 21. alatti közös tári és ügyfélszolgálati forgalom

2001. I. – IV. negyedév	
Összes látogatók száma	11 727

Tájékoztatási terület	1 Telefonos	2 Személyes	3 Fax, Levél	4 E-mail	5 Betekintés aktába	1+2+3+4+ 5 Összesítés
Általános tájékoztatás	1 535	786	44	55		2 420
Szabadalom	1 516	512	96	42	163	2 329
Használati minta	305	186		1	20	512
Ipari minta	377	248	2	3		630
Védjegy	5 614	3 641	403	172	1	9 831
Földrajzi árujelző	9	10				19
Szerzői jog	160	85		7		252
Összesítés	9 516	5 468	545	280	184	15 993

Az Osztrák Szabadalmi Hivatal által kezdeményezett „*One-stop-shop*” projektben való részvételhez a Magyar Szabadalmi Hivatal elküldte szándéknyilatkozatát és megjelölte a kapcsolattartó személyt. A munkacsoportok megalakulására október–november hónapban került sor. A november 22–23-án Bécsben tartott megbeszélésen a résztvevők ismertették az egyes hivatalok által felajánlható, azaz az általuk biztosíthatónak tartott szolgáltatásokat. 2002-ben várhatóan megkezdődik a projekt kísérleti szakasza. Az együttműködés hivatalunk önkéntesen felajánlott (ingyenes, illetve térítésmentes) szolgáltatásain alapul.

Az ügyfélszolgálat saját szakterületén illetékes „*Európai Információs Ponttá*” fejlesztéséhez minden elektronikus információs eszköz és forrás rendelkezésre áll a hivatal szervezeti egységeinél és elektronikus kiadványaiban. Az „*Európai Szellemtulajdon-védelmi Információs Pont*” elnevezésnek megfelelő szolgáltatások megindulását promóciós kampánnyal, információs anyagok segítségével, bemutatókkal lesz célszerű tudatosítani minden kiválasztott célcsoportban, de elsősorban a szolgáltatóknak szükséges tudatosítaniuk az EU-val kapcsolatos tudásanyagukat.

Az Európai Unió delegációja részéről érkezett nem hivatalos tájékoztatás szerint a bizonyos idő óta működő „*Európai Szellemtulajdon-védelmi Információs Pont*” tevékenységére való hivatkozással idővel lehetőség nyílhat a hivatalos EU Információs Pont elnevezés elnyerésére.

2.2. Regionális tájékoztatási központok

2000 júliusában újítottuk meg a MTESZ-szel 1998-ban kötött, 3 évig érvényben lévő együttműködési megállapodásunkat. A megújított megállapodás új alapokra helyezte a MTESZ és a hivatal közötti munkakapcsolatokat, ugyanis a korábbiaktól eltérően nem a MTESZ egyik munkatársán keresztül tartjuk a kapcsolatot a *tudomány és technika házaiban* (TTH) dolgozó ügyfélszolgálatosokkal, hanem közvetlenül.

A hivatali ellenőrzés lehetősége más módon is erősödött. Az *együttműködési megállapodást* kiegészítő feladatterv nem csak a havi jelentés összeállítását tartalmazza, hanem az irodák által kidolgozott féléves munkaterv elkészítésének kötelezettségét is. Így az irodák havonta az önmaguk által megszabott feladatok végrehajtásáról számolnak be.

A 2001. év első félévének *munkaterv*eit és azok teljesítését közösen értékeltük.

A februári közös értékelésen kiváló minősítést kapott a békési régió munkaterve, amelyet a TTH teljes egészében teljesített.

A többi régió (a Hajdúság és a Szolnoki régió kivételével) jó minősítést kapott. Közülük kiemelést érdemel a győri régió munkaterve, amely egy sajátos regionális feladatot is tartalmazott: kapcsolatfelvételt az osztrák hivattal. Ennek keretében került sor két alkalommal is találkozóra: Győrben és Eisenstadtban tájékoztatták az érdeklődőket a két hivatal munkatársai az iparjogvédelem nyújtotta lehetőségekről.

Több regionális jellegű *szakmai kiállításon és vásáron* vettünk részt (Pécs, Komló, Kaposvár, Debrecen, Győr, Szombathely, Békéscsaba, Hódmezővásárhely stb.). Ezek a rendezvények a hatékony *személyes kapcsolatfelvételre* is alkalmat kínálnak, amivel minden esetben élünk is.

Ebben az évben a TTH-knál tett látogatásainkat igyekeztünk *új célközönség* kialakításával kiegészíteni. Az év elején jeleztük a TTH-knak, hogy a látogatások időpontjára szervezzenek találkozót a régió falugazdász központjainak és ipari parkjainak képviselőivel.

Hét olyan új „alközpont” meglátogatását terveztük, amelyek a tavaly júliusban megújított szerződés keretében léptek be a regionális hálózatba. Az első félévben Egerben, Szegeden és Veszprémben tettünk látogatást, a második félév során pedig Kaposvárt, Szombathelyet és Salgótarjánt kerestük fel.

A hálózat kereteinek kibővítése hasznosnak bizonyult. Azon túl, hogy áttekintettük a *tanácsadói szolgálat* tevékenységét, valamennyi esetben sikerült a meglátogatott régiókban felvennünk a kapcsolatot a *falugazdász hálózat* képviselőivel, akik mindnyájan érdeklődést mutattak az iparjogvédelem mezőgazdasági termelőket, kistermelőket érintő lehetőségei iránt. Ennek folytatásaképpen szóróanyagokat küldtünk Egerbe és Kaposvárra, tájékoztató előadásra került sor Szegeden és Veszprémben: ismertettük az iparjogvédelem eszköztárát, és felhívtuk az agrárium képviselőinek figyelmét az *EU-csatlakozás szerzői jogi és iparjogvédelmi következményeire*.

Ugyancsak hasznosnak bizonyult az ipari parkok képviselőivel való találkozás, különösen Szegeden, Veszprémben és Bányaterenyén.

Tapasztalataink alapján új igényként jelentkezett a formatervezési minták oltalmáról szóló törvény ismertetése, erre a januárban sorra kerülő országos találkozón lehet sort keríteni.

A közeljövőben megfelelő együttműködő partnerek megtalálásával, a MTESZ hatékonyabb közreműködésével kezelni kellene azt a problémát, hogy jelenleg az ország földrajzi közepe (Bács-Kiskun, Szolnok, és Tolna megye) nincs ellátva kielégítő regionális iparjogvédelmi ügyfélszolgálattal.

2.3. Kiállítások, rendezvények

RIPP-szemináriumok szervezésén és egyéb nemzetközi munkaértekezletek, konferenciák, ankétok lebonyolításán túl a hivatal hat országos jelentőségű belföldi és három külföldi kiállításon vett részt ügyfélszolgálatot is működtetve (10. sz. melléklet).

További hét alkalommal szerveztünk jelentősebb rendezvényt a hivatal épületében, vagy külső helyszíneken. Közülük kiemelkedő jelentőségű volt az április 26-án tartott szellemi tulajdon világnapja rendezvénysorozat, amely két városban, összesen négy helyszínen, az alkalomnak megfelelően színvonalas szakmai és kulturális programokkal tette emlékezetessé – a résztvevők között osztatlan elismerést aratva – a WIPO által meghirdetett rangos eseményt, valamint a BNV-n való szereplésünk, ahol az Ipari Formatervezési Nívódíjjal elismert alkotások kiállítása mellett iparjogvédelmi ügyfélszolgálat működött a nyolc nap alatt (11. sz. melléklet).

2.4. Szolgáltatások az interneten és az intraneten

Havi rendszerességgel tápláljuk a hivatal honlapjának (www.mszh.hu)

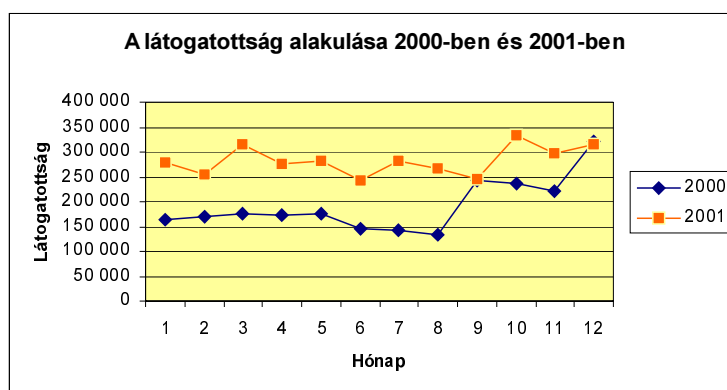
- Közlöny adatbázisát,
- a Szemle archívumot,
- a HUNPATÉKA online adatbázist,
- a védjegy-adatbázist,
- az ipari minta (INDIGO) adatbázist.

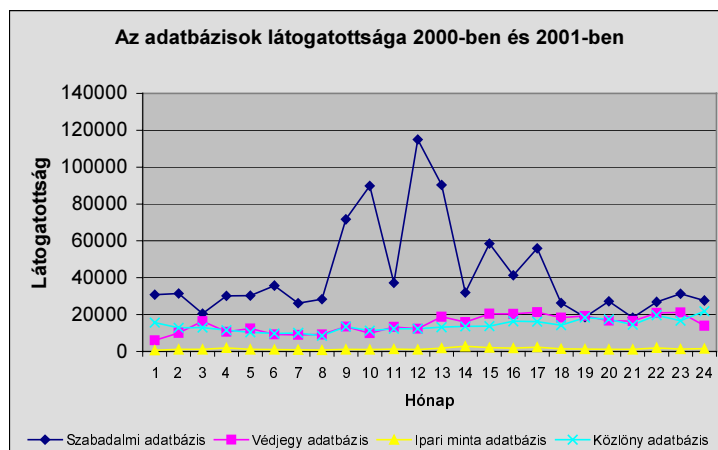
A korábban bevezetett alábbi adatszolgáltatások folyamatosan megjelennek:

- megadott szabadalmi leírások PDF formátumban,
- újdonságkutatói jelentések PDF formátumban.

A hivatal honlapján jelenleg 35 283 teljes hazai szabadalmi leírás és 7385 kutatási jelentés érhető el a nyilvánosság számára. Jövőre a szolgáltatás ilyen formában megszűnik, a PIPACS adatbázison keresztül lesznek elérhetők a szabadalmi leírások.

A hivatal honlapjának látogatottsági értékei az utolsó két évben azt mutatják, hogy a tavalyi év végén elért kiemelkedő, 320 ezres értékkel jellemezhető látogatottságot – kisebb ingadozásokkal – szinte egész évben tartani tudtuk, de felülmúlni csak idén októberben sikerült, nyilván az EPIDOS konferencián nyújtott kiállítási teljesítményünknek köszönhetően. Az, hogy a második félévben nem mutatkozik növekedés, annak tudható be, hogy belépett a PIPACS adatbázis, amely a konkurens Hunpatéka online adatbázistól vont el látogatókat.

A szolgáltatások igénybevételében három helyen tapasztalható változás. A jogszabályok iránti érdeklődés a tavalyihoz képest 4%-kal, a védjegy-adatbázis használata pedig 3%-kal nőtt, míg a szabadalmi adatbázis használata 7%-kal csökkent. Mivel a szabadalmi adatbázis mindaddig elsöprően vezet a látogatottságot illetően, a csökkenés egyértelműen a PIPACS megjelenésével magyarázható.

Az *intranet* (<http://intranet>) – a szükséges karbantartásokból adódó üzemszünetektől eltekintve – egész évben rendelkezésre állt. Az előkészített új, FreeBSD alapú intranet (web-) szerver képes html-, xml-, php-, java-, cgi-szolgáltatások nyújtására. A magasabb prioritást élvező, szoros határidőkkel futó SAP-projekt azonban megkövetelte a produktív webszerver beüzemelési időpontjának módosítását. Erre várhatóan 2002-ben fog sor kerülni.

3. Iparjogvédelmi képzés

A Hivatal iparjogvédelmi képzési tevékenységét tárgyévben a hagyományos képzési formák és az új kezdeményezések „együttélése” jellemezte.

A képzési formák aránya a *céltanfolyamoktól és a középfokú képzéstől* egyre inkább a *felsőfokú képzési formák* felé tolódott el, folytatva a korábbi években megfigyelhető tendenciát. Ez részben a képzési igények ilyenén alakulásával, részben – és főleg – a hivatal tudatos oktatáspolitikai koncepciójával magyarázható. Ez utóbbi az elmúlt időszakban (egy- másfél évben) arra irányult, hogy a felsőoktatási intézményekkel meglévő laza, ad hoc jellegű kapcsolatainkat jogi keretek közé illessze, legalább középtávra meghatározva a hivatal és az adott felsőoktatási intézmény közötti oktatási együttműködés főbb tartalmi és formai összetevőit. Ennek megfelelően az iparjogvédelmi és a szerzői jogi ismeretek mind szélesebb körben való terjesztésére, a hallgatók ez irányú alapképzésének erősítésére, valamint a szellemi tulajdonvédelemmel kapcsolatos kutatómunka elősegítésére együttműködési megállapodást kötöttünk az alábbi felsőoktatási intézményekkel:

- Magyar Iparművészeti Egyetem (2000. október);
- Nyugat-Magyarországi Egyetem (Sopron) Faipari Mérnöki Kara (2001. május);
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (2001. június, „kupolaszerződés”);
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Vállalati Jogi Tanszék (2001. december);
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolája (2001. december);

- A szellemi tulajdon-védelemmel kapcsolatos ismeretek elsajátítását segítik elő a BMGE civil szervezeteivel kötött szerződéseink is, pályázatokkal, hallgatói ösztöndíjakkal, a tudományos diákköri munka és a doktori képzés támogatásával. Jelenleg két ilyen szervezettel működünk együtt: a *Pro Progressio Alapítvánnyal* és a *Heller Farkas Alapítvánnyal*.

A fenti felsőoktatási intézmények oktatási, kutatási infrastruktúrájának fejlesztéséhez nagyértékű számítástechnikai eszközök tartós, ingyenes használatba adásával járultunk hozzá. (Pl. A BMGE GTK Ergonómia és Pszichológia Tanszékén a Termékinformációs Laboratórium létrehozásához.)

Hasonló együttműködési megállapodás megkötésére jelentette be szándékát a Miskolci Egyetem, valamint a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Főiskolai Kara (Mezőtúr) is.

A hivatal 2001-ben végzett iparjogvédelmi képzési tevékenysége a minden eddigi évhez képest sokszínűbb és nagyobb óraszámú volt: a 26 különféle szintű képzési program megvalósítására összesen 664 órát fordítottunk, az oktatásban résztvevő hallgatók száma 1021 fő volt.

Képzési forma	Képzési órák száma/hallgatói létszám	
	2000	2001
Céltanfolyam	93/200	26/101
Középfokú tanfolyam	174/70	138/44
Felsőfokú tanfolyam	168/33	167/42
Felsőoktatás	107/500	216/834

(2000. és 2001. évben a képzési órák számát az oktatásra, a gyakorlati képzésre és a vizsgáztatásra fordított idő jelenti.)

A *céltanfolyamok száma* jelentős mértékben tovább *csökkent*, a képzési órák száma alig egyharmadára, a résztvevők létszáma felére fogyatkozott az előző évihez viszonyítva. E tendenciát üdvözlünk kell, hiszen a céltanfolyamok mintegy átmenetet képeztek a hivatal tájékoztatási és képzési feladatai között. A céltanfolyamok hatékonysága amúgy sem volt nagy, hiszen az előképzetség nélküli hallgatóságnak a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt csak mintegy az „érdeklődését kelthettük fel” a szellemi tulajdon-védelem iránt.

A *középfokú tanfolyamok* képzési ideje és a résztvevők száma lassan tovább *csökkent*. Ennek oka az is lehet, hogy a képzés nem nyújt államilag elismert szakképesítést. A munkaerőpiaci képzésben a középfokú szakképzéssel akkor jelenhetünk meg hatékonyabban, ha a képzés állami elismerését (OKJ-be való felvételét) megszerezzük.

A *felsőfokú tanfolyamokat* tekintve nincs jelentős elmozdulás a korábbi évekhez viszonyítva.

Dinamikus növekedést tapasztalhatunk a hivatal *felsőoktatásban* végzett képzési tevékenységét illetően. A képzési óraszámok mintegy 100%-kal, a hallgatói létszám mintegy 66%-kal növekedett az előző évihez képest.

A felsőoktatási képzésről szólva ki kell emelni a BMGE Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Ergonómia és Pszichológia Tanszéke által „gondozott” *távoktatási* programunkat. A „Szabadalom-versenyelőny” c. távoktatási képzésre 34 hallgató jelentkezett, közülük 31 sikeresen elvégezte a képzést. A távoktatási program tapasztalatainak értékelését az Egyetem oktatóival és néhány, a képzésben részt vevő hallgatóval január hónapban elvégeztük, ennek alapján a Tanszék a 2001/2002 tanév második félévében újabb távoktatási kurzust indított.

IV. A HIVATAL GAZDÁLKODÁSA 2001-BEN

A 2001. évi összhivatali gazdálkodási és igazgatási tevékenység célkitűzései között

- az önfinanszírozás,
- a hatékonyság fejlesztése és
- a pénzügyi fegyelem

követelményeinek érvényesítése szerepelt.

A változó jogszabályi keretek között megvalósult a terv- és tényszámok összhangja, így lehetővé vált minden, az évre kitűzött feladat finanszírozása.

A gazdálkodási tevékenység hatékonyságának fejlesztése érdekében jelentős rendszerátalakítás kezdődött, amelynek eredményeként egy integrált gazdasági-pénzügyi információs rendszer kialakítása, bevezetése – 2002. január 31-től tényleges üzembehelyezése – valósul meg.

Az év elején e célból kiírt, nyílt közbeszerzési eljárás nyertese a COMPAQ Computer Magyarország Kft. lett a SAP R/3 integrált vállalatirányítási rendszerrel, melynek bevezetése után a rendszerszintű gazdálkodáson túlmenően a gazdálkodási terület korszerű, döntéstámogató és az információszolgáltatást hatékonyan szolgáló rendszerrel gyarapodik.

A hivatal ez évi gazdálkodását meghatározó főbb területek mutatószámai az alábbiak szerint foglalhatók össze:

Intézményi működési bevételek

Az eredeti költségvetési bevételi **előirányzat 2709,3 MFt** volt, amely év közben **3545,1 MFt**-ra növekedett.

Az előirányzat változás bevételi források szerint:

– 2000. évi előirányzat-maradvány	516,4 MFt
– Pályázati Iroda működési feltételeit	
– biztosító célelőirányzat	10,2 MFt
– SZJSZT szakértői díja	5,2 MFt
– Hatósági igazgatási szolgáltatási többlet díjbevételek	297,7 MFt
– Felhalmozási és tőke jellegű bevétel	4,5 MFt
– Felhalmozási célú támogatási kölcsön visszatérülése	1,8 MFt
Összesen:	835,8 MFt

A működési és felhalmozási bevételek **teljesítése 3545,1 MFt összeg** volt, amely 100,0%-ot jelent. Az előrefizetések állománya 100,9 MFt összegben realizálódott.

Működési kiadások kiemelt előirányzatok szerint

Az évközi feladatmódosításokat figyelembe véve a tervezett kiadási terv összességében kedvezően alakult, **87,8%-os a teljesülés**. Az előirányzat-maradvány (432,4 MFt) nagy része kötelezettségvállalással lekötött.

Személyi juttatás

Az **eredeti 737,6 MFt-os** előirányzattal szemben – az év közben végrehajtott módosítások után – a **felhasználható keret 211,9 MF-tal több** volt. A jelentős, 28,7%-os emelkedés lehetővé tette a hivatali köztisztviselői kar átlagos mértéket meghaladó elismerését.

Ebből a köztisztviselők jogállásáról szóló törvénymódosítás évközi hatálybalépése többletjuttatásként 62,0 MFt rendszeres bér kifizetését jelentette.

2001 első félévében jelentkezett többletkiadásként a foglalkoztatott munkavállalókat megillető 2000. évi egyszeri keresetkiegészítés címén – a 44/2001. (III. 23.) Kormányrendelet alapján – biztosított 6,0 MFt bér kifizetése is.

2001. évben többletfeladatok elismerésére jutalom címén 142,6 MFt kifizetés történt, amely átlagban közel 3 havi rendszeres bérnek felelt meg.

2001-ben 13. havi bérként kéthavi – emelt összegű – illetmény került kifizetésre.

Önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulásként a hivatal – december hónapig – 38,4 MFt-ot utalt át az N-N Önkéntes Nyugdíjpénztárnál vezetett egyéni számlákra.

Ez az összeg átlagosan 0,7 havi bérjövödelmet jelentett a köztisztviselőknek.

Személyhez kapcsolódó juttatások címén a 170/1992. Kormányrendelet és a belső juttatási szabályzat szerinti lehetséges járandóságok maximális összegét biztosította köztisztviselői részére a hivatal, úgymint:

– ruházati költségtérítés	11,6 MFt	(45.900,-Ft/fő)
– üdülési hozzájárulás	7,9 MFt	(30.600,-Ft/fő)
– közlekedési hozzájárulás	14,0 MFt	(éves BKV bérlet és vidékről történő bejárás támogatása)
– étkezési hozzájárulás	7,9 MFt	(átlagban 2.513,-Ft/hó/fő)
– szociális juttatás	2,9 MFt	(segélyek és támogatások)
– továbbtanulók támogatása	4,1 MFt	(nyelvi és iskolai rendszerű továbbképzés)
– jubileumi jutalom	18,1 MFt	(28 fő)
– napidíj	19,5 MFt	(1.093,5 devizanap 93 fő)
– bankkártya költségtérítés	0,5 MFt	(2.000,-Ft/fő)

A fentiek átlagolása és összegzése **után megállapítható, hogy a hivatal köztisztviselői részére nem rendszeres juttatásként** – különböző címeken – **átlagosan 4 havi emelt összegű bérnek megfelelő juttatást biztosított a 13. és 14. havi illetményen felül.**

Munkáltatókat terhelő járulék

A személyi juttatásokhoz kapcsolódó törvényi kötelezettségekből fakadó munkáltatói kifizetéseket tartalmazza, amely **336,2 MFt összegben teljesült**. Ez az összeg magában foglalja a 31%-os társadalombiztosítási járulékot, a 3%-os munkaadói járulékot és a 4200,-Ft/hó/fő egészségügyi járulékot is.

Dologi kiadás

Az előirányzat tartalmazza az intézményüzemeltetési, fenntartási kiadásokat, a szakmai tevékenységgel összefüggő és az egyéb kiadásokat is.

Az eredeti előirányzat (1109,0 MFt) év közben a feladatokhoz igazodóan 1628,3 MFt-ra változott.

A teljesítés 81,5%, amely 1327,2 MFt-ot ténykiadást jelent.

Az előirányzat-maradvány alakulása kiemelt előirányzatok szerint

Adatok MFt-ban

	Megnevezés	Maradvány
KIADÁS	Személyi juttatás	4,7
	Munkaadókat terhelő járulékok	-
	Dologi és folyó kiadások	301,1
	Egyéb működési célú támogatások	-
	Felújítás	25,7
	Intézményi beruházási kiadások	100,9
	Kölsönnyújtás	-
	Összesen:	432,4
BEVÉTEL	Alaptevékenység bevétele	-

A maradvány 90%-a kötelezettségvállalással fedezett.

Pénzeszköz-átadás, egyéb támogatás

A szellemi tulajdon- és az iparjogvédelemhez kapcsolódó társadalmi szervezetek támogatására – az együttműködési megállapodásokban rögzített szakmai feladatokra – 38,1 MFt-ot fordított a Magyar Szabadalmi Hivatal.

A hivatali **társadalmi szervezetek, egyesületek** működéséhez pedig 2001-ben **7,5 MFt-ot** juttatott.

Felújítás

A módosított 70,3 MFt-os előirányzatból 44,6 MFt került felhasználásra, a különbözet nagyobbik része pedig kötelezettségvállalással fedezett.

Megvalósult főbb felújítási munkák:

– Zoltán u. 6. védjegykutató helyiségek kialakítása	7,1 MFt
– Garibaldi u. 2. főbejárat kovácsoltvas kapujának felújítása	3,4 MFt
– Garibaldi u. 2. 214–215 szoba felújítása	3,7 MFt
– Hentes u. 10. papírraktár hőszigetelése	0,8 MFt
– Jóléti ingatlan felújítása (balatonfüredi üdülő)	17,0 MFt

Felhalmozási kiadások

Intézményi beruházásra az eredeti 465,0 MFt előirányzattal szemben 500,3 MFt állt rendelkezésre. Ebből 399,5 MFt került felhasználásra, a teljesítés 79,9%.

Jelentősebb beruházások, vásárlások:

– Szellemi termékek vásárlása	70,3 MFt
– Ügyviteltechnikai eszközök beszerzése	18,2 MFt
– Telefonhálózat bővítése központi hangegységgel	6,3 MFt
– Zoltán u. 6. irodahelyiségek kialakítása	1,3 MFt
– Bútorok, berendezések vásárlása	35,4 MFt
– Számítástechnikai eszközök beszerzése (monitorok, nyomtatók, szerverek munkaállomások)	166,8 MFt
– Gépkocsi vásárlása (3 db)	23,8 MFt
– Perczel M. u. 2–4. gördülőpolc-rendszer kiépítése	19,2 MFt
– Klímaberendezések telepítéséhez szükséges munkálatok	2,6 MFt
– Digitális nyomda berendezései	46,9 MFt

Lakástámogatási kölcsön, hitel nyújtása (visszatérítendő és vissza nem térítendő)

2001-ben a hivatal **10 fő részére adott különböző összegű lakástámogatást**. 7 fő 100 – 200 ezer forint vissza nem térítendő támogatásban is részesült a visszatérítendő kölcsön összege mellett. A felhasznált kamatmentes kölcsön összeg 6,6 MFt volt.

Felhalmozási célú pénzeszköz- átadás (egyéb intézményi kiadások)

A hivatal 2001-ben 4,2 MFt összegű pénzügyi támogatást biztosított a GM fejezeten belül megalakított központosított illetményszámfejtési hely tárgyi feltételeinek kialakításához.

**a 2001. évi bevételek és kiadások
összesített adatai**

Adatok eFt-ban

Megnevezés	Költségvetési előirányzat		Teljesítés	Teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva %
	Eredeti	Módosított		
Bevételek				
Alaptevékenység bevételei	2 690 300	2 977 158	2 975 463	99,9
Alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevétel	8 500	9 500	13 698	144,2
Intézmények egyéb sajátos bevételei	8 500	15 300	17 228	112,6
Pályázati Iroda működésével kapcsolatos bevétel	-	10 214	5 428	53,1
SzJSzT működésével kapcsolatos bevétel	-	5 200	5 562	107,0
Áfa-bevételek és visszatérülések	2 000	5 000	4 891	97,8
Felhalmozási és tőke jelegű bevétel	-	4 500	4 645	103,2
Felhalmozási célú támogatási kölcsön visszatérülése	-	1 800	1 800	100,0
2000. évi előirányzatmaradvány igénybevétele	-	516 380	516 380	100,0
Bevétel összesen	2 709 300	3 545 052	3 545 095	100,0

Adatok eFt-ban

Megnevezés	Költségvetési előirányzat		Teljesítés	Teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva %
	Eredeti	Módosított		
Kiadások				
Személyi juttatások	737 600	949 519	944 825	99,5
Munkaadókat terhelő járulékok	271 600	336 218	336 190	99,9
Dologi kiadások	1 109 100	1 628 324	1 327 190	81,5
Pénzeszköz átadás	60 000	48 000	48 000	100,0
Felújítás	60 000	70 346	44 597	63,4
Intézményi beruházás	465 000	500 345	399 598	79,9
Egyéb intézményi felhalmozási kiadások	1 000	5 700	5 650	99,1
Kölcsönnyújtás	5 000	6 600	6 600	100,0
Kiadások összesen	2 709 300	3 545 052	3 112 650	87,8

2001. évi működési bevételek megoszlása

Adatok MFt-ban

Megnevezés	Pénzügyi teljesítés	Megoszlási %
Szabadalmi fenntartási és bejelentési díjak	2 187,8	61,71
Védjegy-bejelentési és -megújítási díjak	528,6	14,91
Nemzetközi WIPO-bevételek	242,8	6,85
Ipari minta díjak, bejelentések	14,1	0,40
Használati minta díjak, bejelentések	2,2	0,06
Egyéb bevétel	53,2	1,50
Előirányzat-maradvány	516,4	14,57
Összesen:	3 545,1	100,0

SZABADALMI TRENDK AZ ÉPÍTŐ- ÉS KÖNNYŰIPAR TERÜLETÉN

Az építő- és könnyűipar területén a 2001. évben mintegy 18%-kal több új bejelentés érkezett, mint az előző évben. A 2001-ben benyújtott bejelentésekben feltárt találmányok szakterületi megoszlása, az egyes szakterületeken belüli témaválasztások szempontjából – a számadatokon túlmenően – az alábbi tendenciákat lehetett megfigyelni.

Az *építőipari* tárgyú szabadalmi bejelentések mennyiségének az előző évi 8%-os növekedése 2001-ben tovább folytatódott, az egy évvel korábbi adatokhoz képest mintegy 9% bővülést mutat. A 2000. évi összes bejelentés e tárgykörben összesen 201 volt, míg 2002-ben 215, ami összesen 6%-os növekedést jelent.

A 2000. évi 51, építőipari tárgyú hazai eredetű bejelentés 2001-ben 62-re növekedett, míg a 38 külföldi eredetű bejelentés 36-ra csökkent. A nemzeti szakaszba lépett PCT bejelentések száma 2000-ben 112 volt, amely 2001-ben 116-ra növekedett. A bejelentések 71%-a továbbra is külföldi eredetű, a korábbi arányoknak megfelelően. Ezen a területen a külföldi bejelentők közül elsősorban a német (19 bejelentéssel), továbbá az osztrák és francia bejelentők túlsúlya jellemző.

A közzétételek száma 2001-ben jelentősen növekedett (27%-kal), miközben ezen a szakterületen az engedélyezések száma 17%-kal csökkent. Az építőipar területén kiemelendő *Mandzsú József* hazai feltaláló aktivitása, aki társaival évről-évre 5-6 szabadalmi bejelentést tesz. Az építőiparon belül az egyes ágazatokban a következő változások követhetők nyomon.

A *magasépítés* tárgykörébe eső találmányok között továbbra is kiemelt helyet foglaltak el az épületek hőszigetelésével kapcsolatos megoldások, mind az anyagukban hőszigetelő építőelemek és burkolatok, mind az összetett hőszigetelő szerkezetek. Megfigyelhető volt az elemek könnyítésére való törekvés, a szállítási és daruzási költségek, valamint az alapozási terhek csökkentése érdekében. Ezen a területen az új bejelentések száma 7%-kal (73-ról 78-ra), míg a közzétételek száma jelentősen, közel másfélszeresére (50-ről 73-ra) növekedett. Az engedélyezések száma ezen a területen közel állandó maradt (2000-ben 25, 2001-ben 24).

A *mélyépítés, víz- és csatornaépítési* tárgyú találmányok száma a 2000. évi növekedést követően csökkenést mutat. A tavalyi jelentős – csaknem kétszeres – növekedés az alapozások témakörében némileg csökkent, de továbbra is több találmány irányult a földrengésbiztos alapozási szerkezetre. Ezen a területen a bejelentések száma összességében csökkent (2000-ben 42, 2001-ben 25 új bejelentés érkezett), a szakágon belül alakult át a bejelentések szerkezete. Ezen a területen kétszeresére nőtt a közzétételek száma. Alacsony szinten maradt azonban az engedélyezések száma (2000-ben 4, 2001-ben 5).

A *vasútépítés* tárgyú bejelentések száma kicsiny, de továbbra is preferált a zúzottkő nélküli felépítmény témája. Az *útépítés* tárgykörében kisebb részt képviseltek az útépítési anyagok, szerkezetek és technológiák, míg a nagyobb részt a közlekedés biztonságát növelő és a zajt csökkentő, kiegészítő létesítmények tették ki. Ezen a területen kismértékben, a 2000. évihez viszonyítva 11%-kal nőtt a bejelentések száma (27-ről 30-ra), hasonló mértékben (22-ről 24-re) nőtt a közzétételek száma, ugyanakkor az engedélyezések száma közel felére csökkent (22-ről 11-re).

Az *általános épületszerkezetekre* vonatkozó bejelentések száma (mind a hazai, mind a külföldi eredetűeké) a tavalyi növekedési tendenciát továbbra is megtartotta. Ezen a területen a növekedés mintegy 20%-os (47-ről 57-re nőtt). Hasonlóképpen nőtt a közzétételek száma (30-ról 48-ra), az engedélyezések száma azonban 30-ról 24-re csökkent.

Nyílászárókra vonatkozó bejelentés az elmúlt évhez hasonlóan jelentős számban fordult elő, ezek legnagyobb része tetőablak-kialakításokkal, illetve garázsajtókkal foglalkozott, de megtalálhatók voltak a speciális célokat szolgáló (pl. tűzgátló) nyílászárók is.

Témájukat tekintve figyelemre méltóak a természetes anyagok (fa, föld, szalma) és a hulladékanyagok (pl. használt gumiabroncsok) épületszerkezeti felhasználására vonatkozó javaslatok; maguk a megoldások azonban kevésbé látszanak színvonalasnak és az új bejelentések száma sem növekedett (29-ről 26-ra csökkent). Hasonlóképpen csökkent a közzétételek és az engedélyezések száma is. Ezen a területen a német Roto-Frank Ag. cég rendelkezik több folyamatban lévő bejelentéssel.

A **környezetvédelmi** tárgyú bejelentések számában tapasztalt növekedés fokozatosan erősödik. Környezetvédelmi vonatkozások szinte minden szakterületen megjelennek, közülük kiemelkedők a következő ágazatok.

Legjelentősebb növekedés a *füstgázok tisztítására* vonatkozó bejelentéseknél volt tapasztalható. Hasonlóan jelentős számban fordultak elő (közel kétszeres a 2000. évihez képest) a különböző eredetű hulladékok megsemmisítésére (égetőberendezések és eljárások), valamint hulladéklerakók kialakítására vonatkozó szabadalmi bejelentések. Ezen a területen mind az új bejelentések, mind a közzétételek száma jelentős növekedést mutat (9, illetve 58%-os növekedés), míg az engedélyezések száma nem változott. Figyelemre méltó, hogy bár a hazai eredetű bejelentések száma alacsony, kismértékben növekszik mind az új bejelentések, mind a közzétételek és az engedélyezések száma is.

Kisebbszámban fordult elő *szennyezett talajok tisztítása, a fáradtolaj hasznosítása és a hulladék növényi olajok feldolgozása*. Az új bejelentések száma mintegy 30%-kal növekedett a 2000. évi adatokhoz képest, a közzétételek száma pedig 60%-kal. A végleges szabadalmi oltalmat szerzők száma azonban 2001-ben jelentős, mintegy 70%-os csökkenést mutat.

A környezetvédelem hagyományos területét jelentő *szennyvíztisztítási, iszapkezelési* technológiák számának növekedése figyelemre méltó (mintegy 40%-os). E terület hazai bejelentéseinek száma közel megegyezik a korábbi év adataival, míg a PCT-bejelentések tekintetében jelentős a növekedés. Hasonlóan az új bejelentések számadataihoz a közzétételek esetében is 40%-os növekedés tapasztalható, míg az engedélyezések száma megegyezik a 2000. évi adatokkal. Ezen a területen *Nagy József* egyéni bejelentő-feltaláló aktivitása emelhető ki.

A környezetvédelemben új területként jelentkeznek a *környezetgazdálkodással* kapcsolatos műszaki-szervezési intézkedésekre vonatkozó bejelentések. Akárcsak az építőiparban, a környezetvédelemben is 70% a külföldi bejelentések aránya.

Környezetvédelmi témakörben elsősorban a német, illetve az egyesült államokbeli bejelentők nyújtottak be nagyobb számban szabadalmi bejelentést.

A **közzététel** *előállító iparág területén az eldobható abszorbens termékekre* irányuló találmányok száma csaknem pontosan megegyezett az előző évivel. A bejelentések döntően két cégtől (Procter & Gamble, Kimberly Clark) származnak.

Ez az ágazat vezet a könnyűipari bejelentések között. Mind a közzétételek, mind a megadások száma is kismértékben növekedett az előző évi adatokhoz képest. A bejelentők ezen a területen legnagyobb számban az Egyesült Államokból, Dániából, illetve Németországból származnak.

Az eszköz jellegű *higiéniai cikkek* (fogkefék, borotvák stb.) száma 2001-ben kevesebb volt. A közzétételek és az engedélyezések száma közel állandó.

Az *orvosi műszerek, eszközök, berendezések* terén leggyakoribbak az implantátumokra, protézisekre vonatkozó bejelentések, a mikrosebészeti, főként érsebészeti műszerekre, higiéniai eszközökre, például speciális fogkefékre, továbbá kondicionáló, utókezelő berendezésekre, például masszírozó eszközökre vonatkozó bejelentések. Ez utóbbiakkal egyre nagyobb számban foglalkoznak magyar feltalálók is. Az új bejelentések vonatkozásában 16%-os növekedés figyelhető meg. Ezen a területen is jelentős számú bejelentést nyújtott be a Procter & Gamble (US), valamint AstraZeneca AB. (SE) cég. A hazai bejelentők közül a Sanatmetal

Ortopédiai és Traumatológiai Eszközök Gyártó Kft. említhető meg egyre növekvő számú bejelentéseivel.

Hasonlóan az előző évihez, jelentős (mintegy 19%-os) a visszaesés a *sportszer és játék* tárgyú szabadalmi bejelentések körében. Ennek háttérében egyértelműen a belföldi bejelentési aktivitás csökkenése áll; a külföldi bejelentések száma korábban is minimális volt ezen a területen. A játékok között tovább csökkent a mozgást igénylő játékok aránya, de kevesebb volt a logikai játék és a puzzle is. Főleg a táblás játékok és a szerencsejátékok domináltak. A megadások száma azonban erősen növekedett, a korábbi évek megnövekedett számú bejelentéseiből következően.

A *textil- és textilruházati ipar* területére eső találmányok száma szerény mértékben ugyan, de tovább emelkedett. A növekedést a külföldi bejelentések bővülése eredményezte, a hazai bejelentők részaránya csupán tizede a külföldi bejelentésekének. Az engedélyezések száma ezen a területen jelentősen növekedett.

A *papíripari* tárgyú bejelentések száma a tavalyi növekedés után csökkenést mutat. A biztonsági – pl. bankjegyek nyomására alkalmas – papírokra vonatkozó találmányok aránya az előző évnek felelt meg. Mind a közzétételek, mind az engedélyezések száma alacsony szinten maradt.

A *csomagolóipari* tárgyú bejelentések száma közel állandó maradt a 2000. évi adatokhoz viszonyítva. A bejelentők továbbra is törekedtek a környezetbarát – újrafelhasználható, illetve könnyen ártalmatlanítható – anyagok alkalmazására. Ezen a területen feltűnő, hogy hazai eredetű bejelentések egyáltalán nem fordultak elő, de a külföldi bejelentések száma is igen alacsony értéket mutat.

A *személyi és vagyonbiztonságot* szolgáló találmányok körében nem mutatkozott az előző évihez hasonló növekedés, aminek hatása a közzétételek számának jelentős növekedésében mutatkozott meg. Az engedélyezések száma – bár csökkenést mutat az előző évi adatokhoz képest – az új bejelentésekhez viszonyítva magas értéken áll.

A *záruk, zárszerkezetek* területén viszonylag kevés bejelentés érkezett – szemben a korábban tapasztalt növekedéssel.

A *fegyverek, robbantás* területén az új bejelentések száma az előző évvel azonos szinten maradt. E területen viszonylag jelentős a hazai bejelentők aktivitása. A külföldi bejelentések Németországból, az Egyesült Államokból és Svájcól érkeznek a legnagyobb számban.

Mindezekon túlmenően az építő- és könnyűipar területére eső találmányok között számos olyan bejelentés is található, amelyek nem alkotnak önálló ágazatot, mint például a közszükségleti cikkek területére eső különféle megoldások.

SZABADALMI TRENDÉK A GÉPÉSZET TERÜLETÉN

A gépipar területén 2001-ben 74%-kal több (750) bejelentés érkezett, mint egy évvel korábban, ezek fele PCT úton.

A *kohászati* bejelentéseknek kb. a fele 2000-ben formaöntészeti témájú, tehát a feldolgozó iparágakhoz szorosan kapcsolódó volt. 2001-ben a kohászaton belül változatlanul magasan vezet a formaöntészet, kismértékben nőtt a folyamatos öntésre vonatkozó bejelentések száma (2 db-ról 6 db-ra), de az abszolút számokat tekintve és figyelembe véve, hogy nagyon széles körben alkalmazott technológiáról van szó, ez nagyon kevés.

A bejelentések túlnyomó része (2000-ben 12, 2001-ben 25) német, elsősorban a Krupp és a Thyssen cégtől származik, illetve 2001-től fontos bejelentő a VAW Aluminium AG és az SMS Demag is, de élen jár még a bejelentésekben az Egyesült Államok is (2000-ben 8, 2001-ben 19), elsősorban az Exxon cég bejelentéseivel.

A *fémek alakítására* vonatkozó bejelentések száma az elmúlt két évben stagnált, gyakorlatilag változatlan megoszlásban.

A *fémek megmunkálásának* témakörében a forgácsolással foglalkozó megoldások szerepelnek magasabb bejelentési számmal, többségük német, amerikai és izraeli bejelentőktől származik. Az Iscar Ltd izraeli cégnek forgácsoló betétkésre vonatkozóan 2 bejelentése volt. 2001-ben a fémek megmunkálása témakörében a bejelentők nemzeti hovatartozása és a bejelentések témaköre az előző évihez hasonló.

Gépelemek témakörben 2000-ben 13 német bejelentésből a legtöbbet *Carl Freudenberg* adta be, 3 db-ot tömítés tárgykörben. Szintén hármát adott be a Valeo a 11 db francia bejelentésből, folyamatosan szabályozható fordulatszámváltó tárgykörben. A belföldi bejelentésekből 8-at hajtómű tárgykörben adtak be.

Gördülőcsapágy tárgykörben 2001-ben a 18 német bejelentésből hármát az INA Wälzlager Schaeffler oHG adott be, az 5 francia bejelentésből szintén 3-at adott be a Valeo folyamatosan szabályozható fordulatszámváltó tárgykörben. A belföldi bejelentések kedvelt tárgya a folyamatosan változtatható áttételű hajtómű. 9 bejelentés érkezett ebben a témában.

Az *energetikai berendezések* területén 2001-ben a hazai bejelentők aktivitása érezhetően megnőtt. A bejelentések túlnyomó része hőtechnikai berendezésekre, kisebb része a megújuló energiaforrások hasznosítására vonatkozott. A hőtechnikai berendezésekkel foglalkozó bejelentések nagy része belső égésű motorokra vonatkozott. De míg 2000-ben ezek domináltak, addig 2001-ben a részarányuk jelentősen csökkent. Ebben szerepe van annak is, hogy az előző évben egyetlen bejelentőtől, *Hancsicsák Józseftől* 22 bejelentés érkezett. A második legaktívabb bejelentő az energetika területén *Jordán Péter*, aki 2000-ben 5, 2001-ben 8 bejelentést nyújtott be.

A külföldi bejelentők között nem figyelhető meg senkinek sem a túlsúlya. Valamennyi jelentős nemzetközi energiaipari vállalat szerepelt néhány bejelentéssel.

A megadott PCT-ügyek számának a megugrása elsősorban a véletlen műve, másodsorban pedig a felhívások megválaszolásához igénybe vett hosszabb idő következménye.

A *munkagépek, erőgépek* témán belül kiemelkedő az alternatív üzemanyagok alkalmazásával foglalkozó bejelentések száma.

Az *áramlástechnikai gépekre* vonatkozó bejelentések és a közzétételek számának az összevetése után nem meglepő az a kijelentés, hogy a hazai bejelentések körében nagy a lemorzsolódás a közzététel előtti másfél évben.

A *szivattyúkra* vonatkozó bejelentések száma az elmúlt két évben stagnált, változatlan megoszlásban.

Csővezetékekkel és szerelvényekkel kapcsolatosan a HILTI cég vezet a bejelentői listában.

A *szelepekkel* foglalkozó hazai és PCT-bejelentések száma tavaly 70%-kal nőtt, amin belül a német külföldi elsőbbségű bejelentések száma 2-ről 8-ra növekedett (3 bejelentés a

Robert Bosch GmbH-től, 2 a Mertik Maxitrol GmbH-től érkezett). A gázhálózatok üzemeltetésével kapcsolatos bejelentések aránya növekedett a korábbi évekhez képest. Az amerikai bejelentések száma elenyésző, évente 1-2, a piaci érdektelenség a területen szembeszökő.

A *gépjárművekre* vonatkozóan 2000-ben 28 db német, 6 db amerikai, 3 db svájci bejelentés volt. 2001-ben 17 db német (ezen belül 4 db Robert Bosch GmbH, 3 a Phoenix cégtől), 9 db francia (ezen belül 6 db Michelin) bejelentés érkezett. A fék, alváz témakörben a Georg Robel GmbH (DE) két, az Inventio AG (CH) két, valamint az IBM (US) is szintén két bejelentést tett. A gépjárműveken belül a bejelentések háromnegyed része a futómű-alkatrészekre és ezek vizsgálatára vonatkozik.

A *vasút* területén 2001-ben 10 db bejelentés német (ezen belül 6 db a Daimler-Chryslertől, 2 db a Deutsche Waggonbautól), és 6 db ausztriai (ezen belül 4 db VAE Ag.-tól) bejelentőktől érkezett. Ezeknek mintegy a fele a pályafelépítményekhez a másik fele a sínjárművekhez és felépítményeikhez kapcsolódik.

Az *elválasztás, elegyítés* témakörén belül több bejelentés érkezett szilárd részecskék leválasztására, de ezek száma sem kiugró. Jelentős számú német (ezen belül több a fischerwerke Artur Fischer GmbH und Co. cégtől) és USA (ezen belül több a KFX Inc. cégtől) bejelentés volt. Az elválasztás témakörén belül a legtöbb megadás német elsőbbségű volt. Az elválasztás, elegyítés témában kiugró az USA elsőbbségű megadások száma, ezen belül a The Procter & Gamble Co. kapta a legtöbb szabadalmat.

Az *anyagmozgató gépek* területén, szállítószalagok, konveorok, felvonók, rakodók témakörben a korábbi évekhez hasonlóan gyér volt a bejelentői aktivitás, csupán 18 bejelentés érkezett. Az ITT Automotive Europe GmbH (DE), a Tetra Laval Holding and Finance (CH) két-két bejelentést tett.

A *protézisekre* vonatkozó bejelentések száma az elmúlt két évben stagnált, gyakorlatilag változatlan megoszlásban.

A *villamos alapelemek* gépészeti vonatkozásainak tekintetében a PCT-bejelentések száma megnőtt, a bejelentők többsége német és amerikai.

Az említetteken kívül még számos egyedi bejelentés is érkezett gépészeti tárgykörben, mint, például napellenző, közetfűró, kulcsmásológép, ajtóterminál, státuszfigyelő rendszer stb.

SZABADALMI TRENDKÉK A VILLAMOSSÁG ÉS FIZIKA TERÜLETÉN

A *fizika és mérés-technika* széles területét felölelő, mérésekre és vizsgálatokra vonatkozó szabadalmi bejelentések száma jelentősen, mintegy 50%-kal nőtt az előző évhez képest, ami elsősorban a nemzeti szakaszba lépett PCT-bejelentések megnövekedett számának köszönhető. A külföldi bejelentések túlnyomó többsége német, kisebb része amerikai, francia és brit eredetű.

Az *optika* viszonylag szűk szakterületén folyamatosan élénk a hazai aktivitás, és jelentősen növekedett a nemzeti szakaszba lépett PCT-bejelentések száma is, ami 20% fölötti növekedést eredményezett. A nagyszámú magyar mellett svájci, amerikai és japán eredetű bejelentések fordultak elő az elmúlt évben.

A *vezérlésre és szabályozásra* vonatkozó bejelentések száma a növekedés ellenére is alacsony szinten maradt, lényegében változatlan megoszlásban. Számottevő bejelentés egyedül Németországból érkezett.

A *számolás, számítás, számlálás* tárgyú szabadalmi bejelentések magas száma 2001-ben az előző évihez képest némileg, közel 20%-kal csökkent, ami a korábbi jelentős hazai bejelentésszám visszaesésének a következménye. A zömében számítógépes hardver és szoftver jellegű találmányok nagyrészt amerikai eredetűek, a főbb bejelentők az IBM és a Motorola, ezenkívül német és brit bejelentések említhetők meg.

Az *ellenőrző készülékek* területén bekövetkezett mintegy 30%-os csökkenés valószínűleg csak átmeneti ingadozást jelent. A hazai bejelentések száma a PCT-bejelentésekkel szemben emelkedést mutat.

A *jelzés* szakterületre eső találmányok szabadalmi bejelentéseinek száma állandó volt, jellemző a megnövekedett hazai bejelentőkedv, ami kompenzálta a külföldi érdeklődés hiányát.

Az *oktatás, titkosírás, bemutatás, hirdetés* szakterületre is jellemző, hogy magasabb a hazai bejelentések száma, mint a külföldieké, de összességében változatlan.

Az *információtárolásra* vonatkozó bejelentések száma erősen felfutóban van, mintegy 70%-os az emelkedés, ami a kiugróan megnövekedett PCT-bejelentéseknek köszönhető. Jelentősen növekedett például a lemez meghajtókra vonatkozó találmányok száma. Legfőbb bejelentő a holland Philips Electronics, ezenkívül US, DE és JP bejelentések érkeztek jelentősebb számban.

A *villamos alapelemek* területén kisebb visszaesés mutatkozik, ami elsősorban a lámpák, fényforrások témakörben bekövetkezett csökkenés eredménye. Továbbra is folyamatosan érkeznek különböző kis- és nagyfeszültségű készülékekre vonatkozó bejelentések. A legaktívabb bejelentő a német Patent-Treuhand-Gesellschaft, a Siemens és AEG, valamint néhány amerikai, francia, japán és brit cég.

A *villamosenergia* fejlesztésére, átalakítására és elosztására vonatkozó szabadalmi bejelentések száma viszonylag magas szinten állandósult, jelentős a villamosgépek továbbfejlesztésére vonatkozó bejelentések száma. A szakterület legfőbb bejelentője az amerikai General Electric, megemlíthető még a német Bosch cég is, de érkeztek még francia, brit és japán eredetű bejelentések is.

Az *elektronikus alapáramkörök* területén a bejelentésszám viszonylag alacsony, bár enyhén növekvő tendenciát mutat.

A *villamos híradás-technika* területe a szerény csökkenés ellenére is a legélénkebb bejelentési kedvet mutató ágazat. Különösen jelentős a vezeték nélküli távközlésre vonatkozó bejelentések száma. A rendszerfejlesztések és a mobiltelefonok különböző, például internetes alkalmazásai mellett nagyszámú digitális televíziózásra vonatkozó szabadalmi bejelentés is érkezett. A híradás-technikai találmányok jelentős része számítógépes eljárásokat, berendezéseket és adott esetben rendszereket is magában foglal. A szakterület legfőbb bejelentője a

francia Alcatel és Canal+, de nagyszámú bejelentés érkezett német, amerikai, brit és holland cégektől is.

Az *egyéb villamos eljárásokra* vonatkozó bejelentések száma a kismértékű emelkedés ellenére is alacsony. Bejelentés elsősorban német és brit cégektől érkezett.

A számos egyéb bejelentés közül megemlíthetők például különböző orvosi terápiás eljárások és eszközök, valamint egyéb közszükségleti cikkek, járművek, világítás, fűtés villamosági és fizikai vonatkozásai, de ezek számarányukat tekintve nem jelentősek.

SZABADALMI TRENDK A GYÓGYSZERIPAR TERÜLETÉN

A *bejelentők* tekintetében a *cégfúziók* sora jellemezte a 2001-es évet (Sanofi-Synthelabo, Aventis, AstraZeneca, Glaxo-SmithKline). Egyszer nagyobb multinacionális cégek jönnek létre, amelyek szinte minden területen dolgoznak. Az így létrejött vállalatóriások – kiszűrve a párhuzamos kutatásokat – képesek koncentrálni erőiket az egyre költségesebb új termékek (500-800 millió USD/termék) kifejlesztésére, forgalomba hozatalára.

A magyar bejelentések száma az elmúlt két évben növekedett, ez azonban a valós bejelentési aktivitás növekedése mellett egyrészt a belső elsőbbség igénybevételeből, másrészt a magyar bejelentők magyar elsőbbségre alapozott PCT-bejelentéseiben Magyarország megjelenéséből adódik.

A Chinoin Gyógyszergyár ugyanakkor már a külföldi bejelentések számát gyarapítja, mert a magyar feltalálók találmányai is a Sanofi-Synthelabo (FR) anyacég bejelentéseiként érkeznek.

A hazai nagy cégek (Richter, Egis, Chinoin) mellett számos kisebb, gyógyszerkutatással -fejlesztéssel és -gyártással foglalkozó cég (pl. Biorex, Cyclolab, Kéri Pharma Kft., N-Gene Research Laboratories) is megjelent néhány magánbejelentő mellett.

A bejelentésekben igényelt *találmányok* típusának vizsgálata az ún. alkalmazási (indikációs) és gyógyszer technológiai területre eső találmányok számának és az összes bejelentések között elfoglalt arányának az erőteljes növekedését mutatja.

Ezenfelül az utóbbi évek bejelentései forradalmi változásokat tükröznek a gyógyszerkutatás módszereiben, megközelítési módjaiban. A kombinatorikus kémia és a nagy áteresztőképességű tesztelés (high throughput screening) módszereinek megjelenése mellett újabb irányzat került előtérbe és erősödött meg, a receptorkutatás.

Míg korábban új hatóanyagok konkrét gyógyhatásainak felderítése volt jellemző, napjainkban a receptorkutatás válik egyre meghatározóbbá. Ennek megfelelően mind az indikációs, mind az új gyógyszerkészítmények kifejlesztésére vonatkozó találmányoknál egyre inkább dominál a farmakológiai receptorhelyekkel történő jellemzés a konkrét gyógyhatások helyett (pl. NK1 antagonisták, Angiotenzin I. és II. receptorblokkolók, β adrenerg-receptor blokkolók, LFA-1/ICAM antagonisták, interleukin-8 modulátorok, CCR1 receptor antagonisták stb.).

Egy-egy receptor a szervezetben azonban több betegség kifejlődéséért lehet felelős, illetve egy-egy receptorhoz nagyon sok, illetve gyakran egészen különböző szerkezetű molekula kötődhet. Ennek következtében egyre terjedelmesebb bejelentések érkeznek, az igénypontok egyre általánosabbak, sokszor határozatlanok, túllentül széles oltalmi körre vonatkoznak, amelyek ráadásul műszakilag megalapozatlanok.

Ezt jelzi a PCT-ügyek nemzetközi újdonságvizsgálati jelentése is, amelyekben rögtön szembetűnik az X-es és Y-os releváns dokumentumok egy-egy ügyben történt megszorodása (nem ritkán 20-30 vagy még sokkal több releváns dokumentum).

Ezeknek az ügyeknek az érdemi vizsgálata új kihívásokat jelent majd az elbírálók számára.

Egy ilyen vitatott kérdésben az EPO T 241/95 (EP 449562) számú döntése szerint nem fogadható el a farmakológiai receptorokon történő hatással jellemzés, mert az pusztán tudományos felfedezésnek tekinthető, hacsak a leírás nem tartalmaz olyan feltárást, amely egyértelmű kapcsolatot jelent a betegségek és a kötődési helyek között. Ez a döntés egy 1990-es elsőbbségű ügyben született 2000 júniusában. Az azóta eltelt időszak tudományos fejlődésének trendjei azonban kikényszeríthetnek szabadalomjogi változásokat is a jövőben.

A gyógyszeripar területén a vezető terápiás kategóriák: a központi idegrendszer– idegrendszer (a bejelentések 18,8%-a), a táplálkozás–anyagcsere (13,3%), a daganatellenes hatóanyagok (9,6%), a szív és érrendszer (9,5%), az antibiotikumok, a gomba- és vírusellenes

szerek (9,4%), a nem kábító fájdalomcsillapítók, lázcsillapítók, nem szteroid gyulladáscsökkentők (6,7%), immunrendszer és allergia (6,4%) és a légzőrendszer rendellenességeinek (4,2%) hatóanyagai.

Az új *bejelentések* és *közzétételek* statisztikai adatai a bejelentőket, találmánytípusokat és terápiás területeket illetően lényegében megegyeznek, ez egyrészt a PCT-bejelentések dominanciájából (kb. 89% a gyógyszeripar területén), másrészt pedig a közzététel előtti visszavonások csekély számából adódik.

Ami az *engedélyezett* 150 szabadalmat illeti, azok szinte kivétel nélkül az 1969. évi II. törvény (régi Szt.) hatálya alá tartozó bejelentések. Az elutasított 137 szabadalmi bejelentés is a régi Szt. hatálya alá tartozó bejelentés.

2001-ben az ún. módosítási elsőbbséggel termékoltalmi igényt tartalmazó bejelentések engedélyezési eljárása során azt tapasztaltuk, hogy a hivatali érdemi vizsgálat folyamán a bejelentők nemritkán a 2., 3. felhívás, többszöri határidő-hosszabbítás után lemondtak az ideiglenes szabadalmi oltalomról, illetve nem nyilatkoztak a hivatali határozatokra.

Ez azt jelzi, hogy kevesebb lesz az ún. módosítási elsőbbséggel engedélyezett termékoltalomra is vonatkozó szabadalom, mint az várható volt a termékoltalmi igény következetes fenntartására irányuló bejelentések száma alapján.

SZABADALMI TRENDK A VEGYIPAR ÉS BIOTECHNOLÓGIA TERÜLETÉN

2000-hez képest igen drasztikus (mintegy 25%-os) növekedés tapasztalható 2001-ben az új bejelentések számában. A sokféle téma közül a következők a legjelentősebbek.

A Humán Genom Project nyomán egyre több olyan emberi *génszekvenciát* jelentenek be, amelynek a funkciója ismertté válik: pl. a kedélybetegség génje.

Fokozott figyelem övezi az *apoptózis* (programozott sejthalál) jelenségének vizsgálatát, számos apoptotikus folyamatot mutató sejt szabályozási mechanizmusaival foglalkoztak a kutatók.

Határtudományként a biológiai érzékelők új generációi és a *DNS-chipek* említhetők.

Nagyon sok bejelentés alkalmazza a *kombinatorikus kémia* és a biotechnológia eszközeit.

Az *AIDS-betegség* esetében a vírus kapcsolódásával összefüggő receptorokkal összefüggésben érkeztek bejelentések.

Nagyszámú bejelentést kaptunk a *tumorbiológia* területéről, ahol különböző típusú tumorterápiákat ismertetnek.

A *rekombináns vakcinákra* vonatkozó bejelentések közül kiemelkedő a különböző típusú hepatitisz elleni vakcinákra vonatkozó bejelentések száma, sok bejelentés érkezett még új adjuváns és immunstimuláló készítményekkel kapcsolatban is.

Sok volt az aminosav (például L-lizin) gyógyszeripari *fermentációs* előállításának javítását célzó találmány. Ezek célja az, hogy azonosítsák az aminosavak bioszintézisét szabályozó összes fontos gént, és ezek pontos szerepét megismerve a fermentációt célszerűen módosított géneket tartalmazó mikroorganizmusokkal végezzék.

Évek óta magas a módosított *rekombináns véralvadási faktorokra* vonatkozó bejelentések száma (VII-es, VIII-as, X-es faktor, C protein). Ezek a vérzékenység gyógyítása mellett egy sor öröklött és szerzett érrendszeri betegség gyógyítására használhatók. Ez a kutatási terület nem új, éppen ezért feltűnő az érdeklődés folyamatos magas szintje.

A bejelentések 99%-a PCT, nagyon kevés magyar bejelentés érkezett a területről.

A legnagyobb bejelentők: Biogen Inc. (US), BASF AG (DE), Amgen Inc.(US), Schering Ag (DE), Glaxo (GB), Rhone Poulenc (GB), Boehringer Ingelheim (DE).

Miután a biotechnológia robbanásszerű fejlődése szétfeszít mindenféle osztályba sorolást (a bejelentések témájának többszörös átfedése miatt), csak közelítések adhatók. Ezen közelítések szerint a biotechnológiai tárgyú szabadalmi bejelentések között *rekombináns technikákra* a bejelentések 10-20%-a vonatkozik, *gyógyszeripari fermentációkra* 10-15%, *vakcinákra* 10-15%, *enzimekre* szintén 10-15%.

A *közzétételre* került ügyek téma szerinti megoszlása megegyezik az előzőekkel, hiszen az elsöprő többséget képviselő PCT-ügyeknél legtöbbször már az érkezéskor megkezdhető a bejelentés közzétételre való előkészítése. Kiemelkednek a növények cukor- és zsíryanagcse-rejének módosítására, illetve a különböző rezisztenciák kialakítására vonatkozó bejelentések. Megjelentek a gyógyszertermékek növényekben történő termelésére vonatkozó bejelentések is.

A 2001-ben *megadott* ügyek legjellemzőbb témái a következők voltak :

- növények tápanyagminőségének javítása, és növények kórokozókkal szembeni védelme;
- érrendszeri betegségek (érelmeszesedés, trombózis stb.) gyógyítására szolgáló rekombináns fehérjék, ezen belül módosított véralvadási faktorok, trombus képződését gátló vagy a trombus feloldó fehérjék, a vér lipoprotein összetételét befolyásoló fehérjék;
- sejtfaktorok alkalmazása és új sejtfaktor készítmények, ezen belül a sejtosztódás gátlása (rákellenes), szöveti regenerálódás;
- állati és emberi vakcinák, valamint a vakcinákban alkalmazható immunstimulánsok, adjuvánsok; biodegradálható poliszacharidok alkalmazása a gyógyszerformulázás területén, ciklodextrinek alkalmazása.

A megadott szabadalmak között hazai szabadalmas csak igen ritkán fordult elő.

A Legfelsőbb Bíróság 2001. februárjában hozott végzésével jogerőre emelkedett a Kirin-Amgen 204 889 lajstromszámú, az eritropoietin előállítására vonatkozó szabadalma ellen 1995-ben a Genetics Institute Inc. által indított megsemmisítési eljárásban 1998-ban hozott hivatali határozat szerinti, a nem humán emlős eritropoietinek előállítására korlátozott igénypont. Az eritropoietinnel kapcsolatos, világszerte sokat vitatott jogok kérdésében bitorlási eljárásokban a jogerőre emelkedett magyarországi oltalmi körnek megfelelő döntés született 2000-ben Hollandiában és Németországban, 2001-ben pedig Angliában is, elismerve ezzel munkatársaink szakmai kompetenciáját.

A vegyipari találmányokra vonatkozó *bejelentések* területén az új ügyek legnagyobb részét a *műanyagipari* bejelentések teszik ki. Ezek új kompozíciókra, kopolimerekre, speciális adalékokra, bevonatképző szerekre, előállítási eljárásokra, berendezésekre, katalizátorokra vonatkoznak.

Míg a műanyagipari bejelentések száma mintegy 10%-kal növekedett az előző évi adatokhoz képest, addig a *gumiipari* bejelentések száma elenyésző volt.

A *közzétételre* került ügyek téma szerinti megoszlása ebben az esetben is nagyon hasonló az előzőekhez, hiszen az ügyek legnagyobb része itt is PCT, így az osztályra érkezéskor legtöbbször már megkezdhető a bejelentés közzétételre való előkészítése.

Az *engedélyezések* között legjelentősebbek a különböző típusú fólia-összetételekre és kialakítási technológiákra vonatkozó szabadalmak, de említésre méltóak a műanyag és gumi-hulladékok újrafeldolgozási technológiái, illetve ezek alkalmazhatósági területeinek kibővítése.

A legjelentősebb bejelentők: Henkel (DE), Procter & Gamble (US), Rhone Poulenc (GB), Novamont S.p.A. (IT).

2000-hez képest, 10%-kal csökkent a *színezékekre*, illetve *festékekre* vonatkozó szabadalmi *bejelentések* száma 2001-ben, viszont az olajkinyerési technológiákra vonatkozó találmányok száma megnőtt. Ezen tendenciákat támasztják alá a *közzétételek és megadások* adatai is.

A *szervetlen kémia* területén kismértékű (kb. 5%-os) növekedés tapasztalható a *bejelentések* számában az előző évhez képest. A technológiai bejelentések között a szigeteléstechika, az ásvány- és üvegyapot-előállítás, valamint az építőanyagok (cement, beton, klinkerüveg és adalékok) a legjelentősebbek. Alumíniumkohászat és ötvözet csupán néhány bejelentésben szerepel.

Érkeztek bejelentések füstgázok tisztítására, kéntelenítésére, portalanítására szén- és nitrogénoxidoktól való mentesítésére, kéntelenítő katalizátorokra, jégmentesítő kompozíciókra, korróziógátlásra, lumineszcenciára, nanostrukturált idomtestekre vonatkozóan is. A *közzétételek és engedélyezések* témái is a fentiek közül kerültek ki.

A *szerves szintetikus kémia* területére eső *bejelentések* számában az előző évhez képest tapasztalt 100 %-os növekedés egyértelműen jelzi a szakterület dinamikus fejlődését.

Erre a területre is elmondható, hogy az ügyek legtöbbje PCT, így a bejelentések és a *közzétételek* téma szerinti megoszlása igen hasonló: főként gyógyszeripari és növényvédőszer-gyártási alapanyagok és intermedierek előállítási eljárására, illetve magukra a kémiai vegyületekre vonatkoznak, amelyekhez kapcsolódhatnak technológiai jellegű és alapfolyamatokra vonatkozó bejelentések is. A legfontosabb bejelentők e területen: Pfizer Products Inc. (US), BASF (DE), Bayer (DE), Procter & Gamble (US).

SZABADALMI TRENDÉK A MEZŐGAZDASÁG ÉS FAJTAOLTALOM TERÜLETÉN

A *növényvédő szer* témájú bejelentések területén továbbra is a legtöbb bejelentés ismert hatóanyagok új eljárással történő előállítására vonatkozott, adott esetben új intermediereken keresztül (35,3%, 2000-ben 37%), az új hatóanyagokra vonatkozó bejelentések aránya változatlanul igen magas (29%, 2000-ben 32%), az ismert hatóanyagok szinergikus hatású kombinációra vonatkozó bejelentések száma kismértékben növekvő tendenciát mutat (15,4%, 2000-ben 12%), de még mindig nem érte el a korábbi évek (1999-ben 20,7%) arányát. Új tendenciát jelent az ismert hatóanyagok új formálására vonatkozó bejelentések számának jelentős növekedése (18,1%, 2000-ben 10%).

A növényvédőszer-ipar területén engedélyezett szabadalmak száma csökkent az előző évhez viszonyítva. Megnőtt a szinergikus készítmények aránya (+4,5%), kismértékben csökkent (-3,9%) az ismert hatóanyagok új eljárással történő előállítására vonatkozó engedélyezések száma. Az ismert hatóanyagok új formálására vonatkozó szabadalmak száma – feltehetőleg a magyar bejelentések néhány évvel ezelőtti erős visszaesésének köszönhetően – 5,6%-kal csökkent. Az elmúlt évhez viszonyítva azonban egyik változás sem szignifikáns.

A növényvédő szer tárgyú bejelentések száma kis mértékben nőtt az előző évihez képest. A hét hazai bejelentésből mindössze kettő volt magánbejelentés, míg a PCT- és a külföldi bejelentések mindegyike vállalati bejelentésből érkezett. A külföldi bejelentők közül a legtöbb bejelentést a növényvédőszer-ipar területén a német BASF és a Bayer, valamint a svájci Novartis tette.

Az *élelmiszerekre* vonatkozó bejelentések növekvő száma kedvező tendenciát mutat. A hazai bejelentések aránya is kedvezően alakult 2001-ben, a hazai bejelentések 92%-a magánbejelentőktől érkezett.

Az élelmiszeripar területén a diétás, valamint a betegségek megelőzésére vonatkozó készítmények, illetve előállításukra vonatkozó eljárások voltak nagyobb számban. A tönkölybúza sütőipari felhasználása most új elemnek minősül.

A csökkentett kalóriabevitel az egyik fő cél, amit az állati zsiradékok kiváltása és a szinte kalóriamentes édesítőszer felhasználása biztosít. A kalóriamentes édesítőszereket, illetve ezek kombinációját főként fagyasztott készítményekben (fagylalt, jégkrém) alkalmazzák.

Emellett megfigyelhető az új ízkombinációkra épülő szabadalmi bejelentések nagyobb száma is.

Az élelmiszeripar tárgykörében az új bejelentések közel 80%-a vonatkozik termékekre, illetve eljárásokra, és 20%-uk berendezést is ismertet. Növekvő számban jelentettek be élelmiszeripari feldolgozógépeket is, valamint a háztartásban használható eszközöket, berendezéseket. Ma már nem ritka, hogy az élelmiszeripar területén az új bejelentésben alkalmazásra vonatkozó igényt is megfogalmazznak. Az élelmiszeriparban változatlan az Unilever (NL), a Société des Produits Nestlé S.A. (CH) és a H.F. & P.H.F. Reemtsma GmbH (DE) meghatározó jelenléte.

A *mezőgazdasági* bejelentések mind az ágazatot tekintve (növénytermesztés-állattenyésztés), mind a bejelentők (PCT, külföldi, hazai), mind a bejelentés tárgya tekintetében nagyon változatosak. A mezőgazdaság területén a Claas Saugau GmbH és a Maschinenfabrik Bernard Krone GmbH rendszeres bejelentő.

A hobbiállat-tartással és takarmányozással kapcsolatos bejelentések száma évről évre nő a Degussa-Hüls (DE) és a The Purina Company (US) cégek szerepének köszönhetően.

A *kozmetika tárgyú* bejelentések száma az előző évihez képest valamelyest csökkent. Elsősorban fog-, száj-, bőr- és hajápoló szerek, hajfestékek, valamint fényvédő készítmények kerültek bejelentésre.

A kozmetikai iparban a legtöbb bejelentést változatlanul a L'Oreal (FR) tette, jelentős volt még a Henkel (DE), a Procter & Gamble Co. (US) és a Colgate-Palmolive Co. (US).

A *tisztítószer*ekre vonatkozó bejelentések száma csökkent az előző évhez képest. Az új bejelentések főként javított tulajdonságú készítményekre vonatkoztak. Nincs változás abban a vonatkozásban sem, hogy ezeket a mosott kelmének kedvező tulajdonságokat biztosító készítményeket részben adalékanyagokkal érik el. Csekély mértékű emelkedés tapasztalható a textilanyagok kíméletes fehéritését megoldó, környezetbarát készítményekre vonatkozó bejelentések tekintetében. A tisztítószeres és az ezekben alkalmazott felületaktív anyagok gyártása terén a Procter & Gamble Co. (US), Unilever (NL) és a Henkel (DE) szerepe kiemelkedő volt.

A tisztítószeriparban az engedélyezések tekintetében enyhe csökkenés tapasztalható, a megszűnéseknél viszont igen jelentős emelkedés (+61%) következett be, különösen kiemelkedő a Procter & Gamble Co. (US), amely 50 bejelentését szüntette meg az elmúlt év folyamán.

A *csomagolóeszközök* többsége élelmiszer-ipari célú. Továbbra is jelentős százalékarányt képviselnek a felbontásjelző és gyermekbiztos lezárások. A csomagolóanyagokat tekintve nő a környezetbarát karton felhasználása a műanyagok rovására. A Mead Corp. évek óta rendszeres jelentő az üdítőitalos palack és gyűjtőcsomagolás területén.

A háztartás-vegyiparban nem csak új termékkel, hanem csomagolással is jelentkezik a Henkel-Ecolab GmbH és a Procter & Gamble Co.

A *növényfajtákra* vonatkozó bejelentések (szántóföldi növények: 68 db, dísznövények: 27 db, gyümölcsök: 14 db) száma ebben az évben emelkedett, bár a hazai bejelentők aktivitása egyes területeken csökkent.

A szántóföldi kultúrák (gabonák, kukorica, napraforgó) az összbejelentések mintegy 60-70%-át teszik ki, itt a belföldi bejelentők aránya mintegy 20-25% (az Akadémia martonvásári Mezőgazdasági Kutatóintézete, a Szegedi Gabonatermesztési Kutató Kht.), de új hazai kutatóintézetek is jelen vannak néhány bejelentéssel.

A külföldiek közül kukorica és napraforgó bejelentéssel 6-7 külföldi cég is képviselteti magát [pl. Pioneer (US), Asgrow (FR), Hillebrand (FR), Corn States (FR), Limagrin Genetics (FR)].

Az új rozs- és árpafajták bejelentése örömdetesesen nő a hazai nemesítők részéről.

Kedvezően alakul a korábbi évekhez viszonyítva az új gyümölcsfajták (cseresznye, meggy) bejelentési száma. Hazai nemesítők eredményeit jelzik a Gyümölcs és Dísznövény Kutató Intézettől és az Újfehértói Gyümölcskutató Intézettől érkező bejelentések.

A PIPACS ISMERTETÉSE

A szellemi tulajdon első világnapjára jelentettük meg a PIPACS adatbázist (Publikus IParjogvédelmi AdatbázisCSalád) DVD hordozón. Ez az adatbázis a nemzetközi iparjogvédelmi információs piacon egy egészen új koncepcót képvisel: minden oltalmi formára kiterjedően egyedülálló lehetőséget kínál a magyar, publikus, iparjogvédelmi információk egyetlen keresőfelületen való kutatására. Az adatbázisból információt nyerhetünk a magyarországi szabadalmi bejelentések és megadott szabadalmak, használati minta bejelentések és megadott minták, védjegybejelentések és lajstromozott védjegyek, ipari minta bejelentések és megadott ipari minták bibliográfiai adatairól, valamint folyamatosan bővülő körben az egyes ügyekhez tartozó hivatali intézkedésekről és érvényességi adatokról. Szabadalmak esetében megtaláljuk a kivonatokat, az igénypontokat, a jellemző ábrákat, az újdonságkutatási jelentéseket, sőt a teljes leírásokat. Az adatbázis a nemzeti bejelentéseken túl a szabadalmi, védjegy- és ipari minta oltalom esetében tartalmazza a nemzetközi úton tett bejelentéseket is.

Az első szám egyben betöltötte a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő 2000. évi név- és tárgymutatójának, illetve az Iparjogvédelmi hatósági kiadványok című dupla CD-kiadvány szerepét is. Az éves jelentés grafikai megoldásával harmonizáló kiadvány bevezetése jelentős promóciós feladat volt. A népszerűsítést játékos formájú, kreatív kialakítású kiadványok sora szolgálta. A 2001/1 számot 3500 példányban, a 2001/2 és 2001/3-as számot 300-300 példányban jelentettük meg negyedéves gyakorisággal.

Az összes iparjogvédelmi oltalmi formát és egy közlönyszerű megjelenítési módot magában foglaló első kiadvány tartalmazta még:

- a havonta megjelenő Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő teljes anyagát,
- a kéthavonta megjelenő Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemlét,
- a szabadalmi leírások és újdonságkutatási jelentések széles körét PDF formátumban,
- a hivatal 2000. évről szóló tevékenységi jelentését,
- a Szabadalmi ügyintézés módszertani útmutatóját és
- az iparjogvédelmi szempontból legfontosabb www-címekeket.

A PIPACS-ot az intraneten és az interneten is szolgáltatjuk, tervbe vettük továbbá különböző célközönségre specifikált változatainak kifejlesztését. A kiadványt megszületése óta folyamatosan fejlesztjük a hivatali dolgozók és külső felhasználók véleményét is figyelembe véve. Az adatbázis sikeresen mutatkozott be a nemzetközi információs porondon, az EPIDOS konferencián is.

AZ IPARI FORMATERVEZÉSI ÉS ERGONÓMIAI TANÁCS (IFET) ÉS IRODÁJA

Az ipari formatervezési és ergonómiai tevékenység állami támogatásának összehangolásáról és szervezetének korszerűsítéséről szóló 1039/2001. (IV.13.) Kormányhatározat szerint a Tanács működésével kapcsolatos feladatokat 2001. május 1-jétől a Magyar Szabadalmi Hivatal szervezeti egységeként működő iroda látja el.

Legfőbb feladata az Ipari Formatervezési Nívódíj és Miniszterelnöki Különdíj pályázat, valamint a Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj program szervezése és lebonyolítása.

Ipari Formatervezési Nívódíj és Miniszterelnöki Különdíj pályázat

A nívódíj pályázat előzsűrijére május 11-én, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus helyiségében került sor. A zsűri összetétele publikus volt, a pályázati felhívásban is szerepelt.

Az első forduló után megkezdődött a termékzsűri előkészítése. A második forduló, ahol két külföldi zsűror is közreműködött, június 7-8-án az Iparművészeti Múzeumban volt.

Az IFET javaslata alapján 8 nívódíj, 2 különdíj és 9 miniszteri dicséret került átadásra ünnepélyes keretek között június 29-én az Iparművészeti Múzeumban. Az ünnepség helyszínén a díjazott pályaműveket kiállítás keretében mutattuk be. A sajtó részére szöveges és képi tájékoztató anyag készült. A pályázat eredménye – a hivatal honlapja mellett – több sajtóorgánumban is közlésre került (Átrium, Új Magyar Építőművészet). Napilapokban, illetve gazdasági sajtóorgánumban a formatervezésről cikkek, valamint a hivatal elnökével készített interjúk jelentek meg (Piac és Profit, Cégvezetés).

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj program

A Moholy-Nagy László formatervezési ösztöndíjasok kiállítása a Magyar Kulturális és Tudományos Központ meghívására 2001. május 17-én nyílt meg Helsinkiben.

2001. június 13-án került sor az ösztöndíjasok hagyományos első félévi beszámolójára.

A Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj Pályázat 2002. évi tevékenységének előkészítése megkezdődött, meghirdetésre került a jóváhagyott pályázati felhívás. Az ösztöndíjprogram költségviselői az Oktatási Minisztérium, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és miután egy ösztöndíj adományozásával csatlakozott a pályázati programhoz a Magyar Szabadalmi Hivatal.

Az ösztöndíjbizottság jóváhagyásával az iroda megkezdte a 2001. évi ösztöndíjasok beszámolójának előkészítését. Az ösztöndíjasok írásos dolgozatokat készítenek, és eredményeiket nyilvános kiállításon mutatják be, melyre 2002. március 5. – április 7. között kerül sor az Iparművészeti Múzeumban.

A **Magyar Formatervezési Tanács** feladatait, szervezetét és működését szabályozó 26/2001. (XII. 21.) Kormányrendelet előkészítését szolgálta a Magyar Iparművészeti Egyetemmel kötött kutatási szerződés, amely a hivatal kezdeményezésére célul tűzte ki a design (formatervezés, vizuális kommunikáció és belsőépítészet) jelenlegi magyarországi helyzetére vonatkozó állapotfelmérés elvégzését, az állapotfelmérés eredményeit részletező esettanulmányok és összefoglaló szakmai jelentés elkészítését, továbbá az állapotfelmérés eredményeire építve a hazai design intézményeinek, központilag befolyásolható területeinek továbbfejlesztését szolgáló ajánlások kidolgozását.

A 14 tanulmány elkészítésében – többek között – részt vett a Magyar Iparművészeti Egyetem részvétele és koordinálása mellett:

- a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem,
- az MTA Szociológiai Intézete,
- a Design Center Kft. és
- a Szonda - Ipsos.

AZ OSZTRÁK–MAGYAR VEGYES BIZOTTSÁG 2001. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

Az Osztrák és a Magyar Szabadalmi Hivatal közötti együttműködés az év során számos konkrét eredménnyel járt.

A 2000. novemberi első ülésen rögzített megállapodásnak megfelelően lezajlott Győrben az első közös osztrák–magyar iparjogvédelmi *tájékoztatói rendezvény*. A résztvevők a helyi kis- és középvállalkozások, valamint a győri ipar szakemberei közül kerültek ki. A hivatal munkatársai két helyi rádióadónak és TV-csatornának nyilatkoztak a rendezvényről.

A második tájékoztatói rendezvényre június 11-én Eisenstadtban, a Burgenlandi Gazdasági Kamara Székházában került sor. A rendezvényen a helyi kis- és középvállalkozások képviselőin kívül a WIFI szakemberei vettek részt, kérdések érkeztek a magyar szabadalmi rendszerrel és az eljárási költségekkel kapcsolatban. A szervezők két helyi sajtóorgánium és az ORF televíziós csatorna képviselőit is meghívták a rendezvényre.

A következő közös rendezvény október 10-én Szombathelyen, a Vas megyei Kereskedelmi és Iparkamara előadótermében zajlott. A rendezvény előadója az Osztrák Szabadalmi Hivatal Védjegy Főosztályának főosztályvezető-helyettese, valamint hivatalunk Védjegy és Mintaoltalmi Főosztályának főosztályvezetője volt.

A vegyes bizottság következő megbeszélésére az osztrák fél meghívására november 12-én Bécsben került sor, ahol közös *vándorkiállítás* létrehozása mellett döntöttek a védjegyoltalom jelentőségének tudatosítása érdekében – a két szomszédos régióban egyaránt jelentős gazdasági szerepet játszó termékkel, a borral kapcsolatosan. Cél az osztrák és magyar borvédjegyek, illetve földrajzi árujelzők megismertetése, az oltalmi eljárásra, a két ország hivatalainak információs eszközeire, szolgáltatásaira vonatkozó ismeretek közreadása. A kiállítás német, illetve magyar nyelvű posztereken mutatja be a megállapodás szerinti témákat. A tervezett ünnepélyes megnyitó, amelyet a szabadalmi hivatalok elnökei nyitnak meg: 2002. április 25., Eisenstadt és 2002. május 2., Győr.

Az osztrák–magyar iparjogvédelmi dokumentációs, és információs vegyes bizottság folyamatos együttműködést tervez a jövőben, a tervezett rendezvénysorozat lezajlása után is.

BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOK

Mach-Tech 2001. Nemzetközi Gépgyártás technológiai szakkiállítás, április 3–6.

A 2001. április 3–6. között, a Budapesti Vásárközpontban ötödik alkalommal megrendezésre került jubileumi Mach-Tech kiállításon a hivatal információs standdal vett részt.

A kiállítással egyidőben rendezték meg a **Chemexpo Vegyipari Szakkiállítást**, így ennek látogatóit is elláttuk információval.

Internetes hozzáféréssel, kiemelten szabadalmi, használati minta- és védjegy-információt nyújtottunk az érdeklődőknek. Naponta átlagosan 25-30 fő látogatta meg standunkat. A kérdések túlnyomó része eljárási vonatkozású volt. Többen érdeklődtek a külföldről származó termékek hazai védelmének lehetőségéről.

INFO 2001, május 8–12.

A 2001. május 8–12. között a Budapesti Vásárközpontban megrendezett INFO 2001 kiállításon a hivatal a Magyar Adatbázisforgalmazók Szövetsége Standon belül vett részt.

Összességében megállapítható, hogy részvételünk a hivatal szempontjából sikeresnek volt mondható.

Industria 2001, május 22–25

A megelőző évhez hasonlóan látogatottságunk igen nagy volt a Budapesti Vásárközpontban megrendezett Industria 2001 szakkiállításon. Az érdeklődésre számot tartó témákban munkatársaink minden esetben kutatást végeztek. Többen érdeklődtek az oktatási lehetőségek, valamint a távoktatás iránt. Tapasztalható, hogy egyre többen kérdeznek jogorvoslati lehetőségekről.

Részvételünk az idei Industrián tovább növelte a hivatal ismertségét, standunk kivitelezése sikert aratott, és a látogatókban – az ott hallott vélemények szerint – elismerést aratott, hogy munkatársaink professzionális módon látják el teendőiket.

Budapesti Nemzetközi Vásár, szeptember 17–23.

A hivatal 2001. szeptember 17–23. között az Ipari Formatervezési Nívódíjasok kiállításával és információs standdal vett részt a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Az Ipari Formatervezési Nívódíj pályázat egyik fontos része a díjazottak kiállítása a BNV-n. A kiállításon való megjelenés lehetősége a díjazás részét képezi, erre is a nemzetközi zsűri tett javaslatot.

A kiállítási koncepció kialakítása során a díjazott termékek, termékcsoportok bemutatása mellett szükségesnek tartottuk a szokásos iparjogvédelmi szolgáltatások, kutatási lehetőségek kialakítását is. A stand kivitelezését végző UNIPLAN Hungary Kft. ennek megfelelően alakította ki a standot, az A pavilon központi helyén, a Külügyminisztérium EU-standja és a Gazdasági Minisztérium információs egysége mellett a 208/A 200 m²-es szigetstandon.

Elrendezése kétközpontú volt, két információs pulttal, mindkét információs pultnál egész nap felvilágosító szolgálat működött, a munkát kiadványokkal segítve. A különböző iparjogvédelmi oltalmi formákra vonatkozó felvilágosítást négy számítógépnél, internetes elérhetőséggel végezték a munkatársak. A nívódíjas termékek kiállítása külön információs pulttal, a NIF 2001 c. kiadvánnyal és egyéb információs anyagokkal történt.

A szigetstand lehetővé tette a bemutatott tárgyak megfelelő elhelyezését, több oldalról történő megközelítést. Minden termék, illetve termékcsoport bemutatására önállóan, egymástól elkülönítve nyílt lehetőség, terméktáblával, egységes grafikai tablókkal ellátva.

Tapasztalataink szerint a BNV hatékonysága jelenlegi formájában messze nem áll arányban a kiállításhoz szükséges költségekkel és energiákkal. A jövőben célzott közönség előtt, üzletkötésre valóban lehetőséget nyújtó, alkalmasabb közegben látjuk érdemesnek bemutatni a NIF díjnyertes alkotásait.

DAT 2001, nov. 26–28.

A Magyar Szabadalmi Hivatal a DAT 2001 konferencia pártoló tagjaként vállalta a digitális szellemi tulajdonjogok tárgyú szekció vezetésében való közreműködést és a helyszínen megrendezett kiállításon történő megjelenést, a Matáv konferenciaközpontjában.

Munkatársunk számítógépes munkaállomással, internetes szolgáltatással, a PIPACS adatbáziscsalád ismertetésével állt az érdeklődők rendelkezésére. Mindhárom napon kb. 40-50 fő komoly érdeklődő fordult meg a konferencia résztvevőjeként standunkon is.

A külföldi kiállítások közül említésre érdemesek az alábbiak.

Hannover Messe 2001, április 23–28.

A hivatal az eddigiekhez hasonlóan, az Oktatási Minisztérium Kutatás-Fejlesztési Helyettes Államtitkársága által üzemeltetett stand egyik kiállítójaként volt jelen a vásáron. Feltétlenül hasznos és a továbbiakban is fontos, hogy a hivatal a magyar műszaki fejlesztést és tudományos kutatást reprezentáló közös standon – kihasználva a szinergikus hatást – jelenjen meg. Az EU közös kutatásait meghatározó keretprogramok partnerkeresésében fontos szempont a partnerország iparjogvédelmi helyzete, a közös kutatás-fejlesztési eredmények oltalma.

Epidos - Patinnova konferencia és kiállítás, Cardiff (GB, Wales), október 15–18.

A kiállítás előkészítése során számos új tájékoztató és promóciós kiadvány, illetve eszköz készült el [Mit-Hol..., illetve Útmutató az iparjogvédelmi eljárásokhoz frissített angol változata, angol nyelvű ismertető és megrendelő a PIPACS-ról, promóciós PIPACS reklámtárgy, két színes angol nyelvű poszter (általános hivatali adatok, illetve PIPACS)]. E kiadványok természetesen a későbbiekben is jól felhasználhatók lesznek.

A „FUTURE MEMBERS OF THE EPO” frízfeliratú közös standon az EPO-hoz a közeli jövőben csatlakozni kívánó nyolc ország képviselőivel osztoztak a hivatal munkatársai.

A stand előterében két saját laptopunkon állandóan látható volt a hivatal honlapja, illetve a PIPACS adatbázis, a falon szintén az adatbázisra vonatkozó két dekoratív poszter került elhelyezésre.

IENA 2001, Nürnberg, november 1–4.

A feltalálók 53. alkalommal megrendezett seregszemlájén a hivatal hagyományosan információs standdal vett részt.

RENDEZVÉNYEK, HIVATALI ELISMERÉSEK

Jedlik Ányos-díj átadása, március 14.

A hatodik alkalommal megrendezett ünnepségen Jedlik Ányos-díjat kaptak:

dr. Dudits Dénes agrármérnök, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, az MTA Szegedi Biológiai Központjának főigazgatója; Finta László iparművész, az Ikarus Karosszéria- és Járműgyár nyugalmazott formatervezője; dr. Markó József gépészmérnök, szabadalmi ügyvivő, az UNION Magyar Csoportjának elnöke; dr. Mojzes Imre feltaláló, villamosmérnök, a műszaki tudományok doktora, a Budapesti Műszaki Egyetem tanára; dr. Somfai Éva vegyész, szabadalmi ügyvivő.

A szellemi tulajdon első világnapja, április 26.

Az ENSZ iparjogvédelemért és a szerzői jogokért felelős szakosított intézménye, a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) április 26-át a szellemi tulajdon világnapjává nyilvánította.

Hivatalunk, melynek feladat- és hatásköre immár egy éve a szellemi tulajdon védelmének egészére kiterjed, a világnap alkalmából két helyszínen tartott rendezvénysorozatot: Budapesten, a hivatal székházában és Szegeden, a Szegedi Biológiai Központban.

A hivatalos program után az ünnepségsorozat Budapesten a Belvárosi Művészek Társaságának „Tényérzet” című kiállításának megnyitásával, Szegeden a Szegedi Nemzeti Színház operatársulatának hangversenyével, majd fogadással zárult.

A szellemi tulajdon világnapja alkalmából a Magyar Szabadalmi Hivatal a millennium évében alapított díjával tüntetett ki négy, a szellemi tulajdon védelmében fontos szerepet játszó intézményt: a Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesületet, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületét, az MTA Szegedi Biológiai Központját és az MTA Szilárdtest-fizikai és Optikai Kutatóintézetét.

Az igen sikeresen lezajló, két helyszínen megrendezett, „sokszereplős” rendezvény az év kimagasló eseménye volt. Az ünnepi beszédeket, a helyszíneken készült riportfotókat az év végén megjelentetett emlékfüzetben tettük publikussá.

Ipari Formatervezési Nívódíj – díjátadási ünnepség, június 29.

Az év során az Oktatási Minisztériumtól a hivatalhoz került Ipari Formatervezési és Ergonómiai Tanács Irodája kiemelkedő feladatai közé tartozott az Ipari Formatervezési Nívódíj odaítélésének és díjátadásának megszervezése, melyre ünnepélyes keretek között, az Iparművészeti Múzeumban került sor.

Magyar gazda(g)ságért 2001 – konferencia, szeptember 12.

A konferenciára a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség, a Magyar Szabványügyi Testület, a Nemzeti Akkreditációs Testület, az Országos Mérésügyi Hivatal és a Magyar Szabadalmi Hivatal közös rendezésében került sor a Hélia Szállóban. A magyar gazdaság fogyasztóvédelemmel, szellemi tulajdonvédelemmel, mérésüggyel és szabványosítással foglalkozó szereplőinek támogatását ismertető konferencia számos érdeklődőt vonzott.

Formatervezés Magyarországon – mai valóság, holnapi kilátások, szeptember 24.

Az anket témájában járatos, fontos előadókat felvonultató, a szakmai közönség széles körét megmozgató rendezvény a hivatal konferenciateremében zajlott. A hazai formatervezés alapvető kérdéseit elemző ankétot sajtótájékoztató követte.

Akadémiai – Szabadalmi Nívódíj, november 5.

A Magyar Tudományos Akadémia – Magyar Szabadalmi Hivatal közös kuratóriumának döntése alapján Akadémiai – Szabadalmi Nívódíjban részesült dr. Citrovsky Aladár az MTA doktora, MTA Szilárdtestfizikai és Optikai Kutató Intézet; dr. Frank József a mezőgazdasági tudomány doktora, Gabonatermesztési Kutató Intézet, Szeged.

Ifjúság – innováció – tudomány, november 8.

A magyar tudomány napja alkalmából hagyományosan a Magyar Innovációs Szövetséggel együtt megrendezett eseménynek ezúttal a Néprajzi Múzeum adott otthont.

A XI. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Verseny MSZH díjazottjai:

I. díjban részesült pályamunka

Vitorlás hajók svertjének mozgatója, vitorlázatának tervezése, pályázó: Déry Attila;

II. díjban részesült pályamunka

Új kibernetikus végtag-helyettesítő eljárás kidolgozása és az eredmény modellezése, pályázó: Juhász Márton.

Ugyanezen az eseményen került sor **„A szakköri munka, mint az innovatív gondolkodásra nevelés színtere”** az Oktatási Minisztérium és a Magyar Szabadalmi Hivatal közös középiskolai pályázata ünnepélyes díjátadására.

A díjazottak: a baróti Baróti Szabó Dávid Középiskola, (Baraolt, Románia), Végh Antal TDK szakköre és Velencei András szakkörvezető tanár; a gyöngyösi Vak Bottyán János Műszaki és Közgazdasági Szakközépiskola, Öntevékeny Természettudományi Szakköre és Szabó Ferenc tanár; a zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium Természettudományi Szakköre, és Ráduly László tanár.